το ΖΑΓΟΡΙ μας

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 4, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 0651-74000 ΦΑΞ: 0651-79286

ΕΤΟΣ ΚΑ΄
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 242
ΙΟΥΝΙΟΣ
1998

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ

«Παράτυπη δραστηριότητα στον πυρήνα του Εθνικού Δρυμού ΒΙΚΟΥ - ΑΩΟΥ»

Μια διαμαρτυρία του Συλλόγου Νέων Αρίστης προς τους αρμόδιους φορείς της Πολιτείας

Ο Σύλλογός μας διαμαρτύρεται έντονα και καταγγέλει προς κάθε αρμόδιο όργανο και υπηρεσία, την κατά συρροή παραβίαση του καθεστώτος προστασίας του πυρήνα του Ε.Δ. Βίκου-Αώου από την επιχείρηση ομαδικών υπαίθριων ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων «PADDLER» με έδρα την Κόνιτσα.

Συγκεκριμένα, η παραπάνω επιχείρηση πραγματοποιεί ομαδικές διαπλεύσεις του ποταμού Βοϊδομάτη με σκάφη τύπου rafting, με πολλαπλή συχνότητα μάλιστα κατά τις αργίες και τα Σαββατοκύριακα, σε αντίθεση με τον κανονισμό λειτουργίας του Δρυμού που απαγορεύει δραστηριότητες όπως η απλή κολύμβηση στα ρέματα του πυρήνα του. Επίσης, για διευκόλυνσή τους και προφανώς για να μην γίνονται αντιληπτοί, οι υπεύθυνοι της εν λόγω επιχείρησης και οι πελάτες τους παραβιάζουν συστηματικά το σήμα απαγόρευσης εισόδου για τα οχήματα προς το πλάτωμα της Ι. Μονής Σπηλαιώτισσας, όπου άγνωστοι παραβίασαν για πολλοστή φορά την κλειδωμένη μπάρα εισόδου της Δασικής Υπηρεσίας, προσεγγίζοντας τα τροχοφόρα οχήματά τους που μεταφέρουν τα πλωτά, ακριβώς στην κοίτη του ποταμού. Είναι ιδιαίτερα χαρακτηριστικό ότι από το μέγεθος της δραστηριότητας οι τροχοί των αυτοκινήτων έχουν κατασκάψει το έδαφος σε μία μεγάλη ακτίνα γύρω από τον χώρο επιβίβασης.

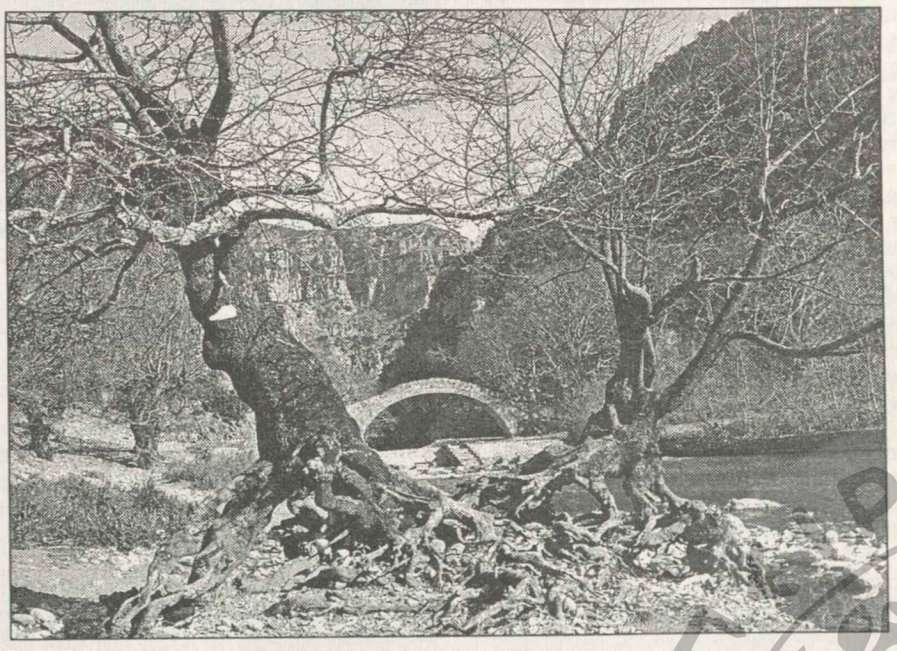

Θα θέλαμε εδώ να σημειώσουμε με έμφαση, ότι οι νέοι της Αρίστης, αλλά και το σύνολο των κατοίκων της, από την πρώτη στιγμή της ίδρυσης του Εθνικού Δρυμού και της θέσπισης των απαγορεύσεων, παρά το προφανές και άμεσο κόστος που αυτές είχαν και για τους ίδιους άμεσα, αλλά έμμεσα και για την συγκράτηση του πληθυσμού στο χωριό μας (καθώς απαγορεύθηκαν επί παραδείγματι προσφιλείς ασχολίες όπως το πατροπαράδοτο ψάρεμα της πέστροφας, το κυνήγι και το κολύμπι και παρεμποδίστηκε εν μέρει η ελεύθερη άσκηση και ανάπτυξη της κτηνοτροφίας με την απαγόρευση της βοσκής σε μεγάλες εκτάσεις της κοινότητάς μας) αναγνώρισαν την τεράστια σημασία αυτής της θεσμοθέτησης, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο, και σεβάστηκαν απόλυτα το νέο καθεστώς. Για τους παραπάνω λόγους, μας τιμούν ιδιαίτερα και τονώνουν στο έπακρο το ενδιαφέρον μας για τον πολύτιμο χώρο του Εθν. Δρυμού, όπου το χωριό μας ανήκει, ενέργειες όπως αυτή του τέως Υπουργού Γεωργίας κ. Γ. Μωραΐτη, που κατά την διάρκεια παλιότερης επίσκεψής τους προέτρεψε τους ομολόγους του της Ε. Ένωσης να κλίνουν το γόνυ και να πιουν από το μοναδικό ποτάμι με πόσιμο νερό στις χώρες της. Αντίθετα, μας πληγώνει και μας εξοργίζει να διαπιστώνουμε ότι κάποιοι άλλοι θολώνουν τα νερά του Βοϊδομάτη, σαρώνοντας με τα αναλογικά μεγάλα σκάφη τον πυθμένα της κοίτης του, προκαλώντας με βεβαιότητα καταστροφή και στον γόνο της πέστροφας που στο ποτάμι αυτό, λόγω των ιδιαιτεροτήτων του, αναπαράγεται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Δεν θα μπορούσαν άραγε οι δραστηριότητες αυτές να ασκηθούν σε άλλα ποτάμια που δεν ανήκουν σε αυστηρά προστατευόμενες περιοχές και όπου δεν προκαλείται καταστροφή λόγω της στενότητας και της ορμητικότητάς τους, κάτι για το οποίο, ειδικά το rafting, κατηγορείται διεθνώς; Παρόμοια συναισθήματα γεννά βεβαίως και η θέα της συμπεριφοράς προς το ευαίσθητο περιβάλλον του Βοϊδομάτη, από τις χιλιάδες συσσωρευμένων επισκεπτών της πρωτομαγιάς και άλλων αργιών, που εκμεταλλευόμενοι την έλλειψη οργάνωσης και λειτουργίας του Δρυμού και την ανυπαρξία ελεγχόμενης εισόδου, προκαλούν σ' αυτον τεράστια ώχληση, καταστροφές και αισθητική υποβάθμιση με μαζική συλλογή σπάνιων αγριολούλουδων, απορρίψεις σκουπιδιών ή άλλες ανεπίτρεπτες ενέργειες.

Για τους λόγους που εκθέσαμε, καλούμε κάθε αρμόδιο, ώστε να επιληφθεί για την τήρηση των μέτρων προστασίας του Δρυμού από κάθε βλαπτική δραστηριότητα. Καλούμε επίσης την ηγεσία του Υπουργείου Γεωργίας, να προχωρήσει χωρίς άλλη καθυστέρηση στην οργάνωση του Εθνικού Δρυμού και στην σύσταση του διοικητικού φορέα του, ώστε να ανακοπεί περαιτέρω υποβάθμιση του πολύτιμου αυτού εθνικού μας θησαυρού.

Η πρόεδρος
Ιφιγένεια Γέπη

Ο γραμματέας
Κων/νος Ζήσης

Το «Ζ» προσυπογράφει

Υ.Γ.: Το περιοδικό μας υιοθετεί απόλυτα την καταγγελία και υπερθεματίζει, απαιτώντας να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα προστασίας του Εθν. Δρυμού. Επιτέλους!

ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΩΝ ΣΤΗ ΜΟΝΗ ΒΟΥΤΣΑΣ

Με την επέμβαση για την επισκευή της στέγης της Μονής Βουτσάς προξενήθηκαν μεγάλες και ανεπανόρθωτες καταστροφές στις αγιογραφίες της Μονής.

Κοντά στο Γρεβενήτι η μονή Βουτσάς, αφιερωμένη στην Κοίμηση της Θεοτόκου. Σύμφωνα με μια παράδοση που στηρίζεται σε απολεσθέν χρονικό, χτίστηκε το 670 από τον αυτοκράτορα Κωνσταντίνο Πωγωνάτο.

Η βροχή και το χιόνι, βρήκαν χωρίς την μαυρόπλακα το κτίριο και τα νερά «φούσκωσαν» τους τοίχους και οι τοιχογραφίες... άσπρισαν από τα άλατα που συσσωρεύθηκαν. Όλα αυτά τη στιγμή που είχε δειχθεί μέριμνα για τη μονή.

Ο εργολάβος που ανέλαβε το έργο, ξεσκέπασε χωρίς να ενημερωθεί πριν η αρμόδια υπηρεσία το ναό το περασμένο φθινόπωρο, τοποθέτησε μεμβράνη για στεγανότητα, αλλά όλο το χειμώνα το κτίριο έμεινε μόνο με τα ξύλα (χωρίς την μαυρόπλακα) και ήρθε η καταστροφή. Για το έργο δόθηκαν 50 εκ. από το πρόγραμμα αναπλάσεων στο Ζαγόρι, όχι όμως και η έγκαιρη έγκριση της υπηρεσίας αναστηλώσεως του ΥΠ.ΠΟ. Η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, παρά τις υποδείξεις της, από τον περασμένο Οκτώβριο, αγνοήθηκε από την Ν.Α. και τον εργολάβο.

Έλεος· Τι άλλο να πει κανένας...

Πρόγραμμα δράσης για την προστασία και ανάδειξη των Εθνικών δρυμών

Τελευταία ανακοινώθηκε από το Υπουργείο Γεωργίας σχέδιο εφαρμογής ενός μακρόπνοου προγράμματος για την προστασία και ανάδειξη των εθνικών μας δρυμών, το οποίο θα προωθηθεί προς χρηματοδότηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το ύψος αυτού του προγράμματος πρόκειται να ανέλθει στο χρηματικό ποσό των 4-5 δισεκατομμυρίων δραχμών και θα περιλαμβάνει σε πρώτη φάση την πλήρη καταγραφή των γενικών προβλημάτων και αδυναμιών, που αντιμετωπίζουν οι δέκα —10— εθνικοί δρυμοί της χώρας μας, καθώς και των ειδικών προγραμμάτων του κάθε δρυμού χωριστά.

Προβλέπεται η επαναχάραξη των ορίων των Εθνικών Δρυμών με στόχο την αποτελεσματικότερη προστασία τους αλλά και τον επαναπροσδιορισμό των επιτρεπομένων δραστηριοτήτων στην περιμετρική ζώνη των δρυμών. Είναι όντως σημαντικότατη η πρωτοβουλία αυτή του Υπουργείου Γεωργίας και όλοι μας αναμένουμε την όσο το δυνατόν ταχύτερη υλοποίησή της.

Η χώρα μας προικισμένη με αυτά τα μοναδικά μνημεία της φύσης —τους εθνικούς μας δρυμούς— έχει υποχρέωση να τα προστατέψει και να τα αναδείξει σε ύψιστο βαθμό. Τα οφέλη που θα προκύψουν θα είναι πολλά και μεγάλα. Και είναι ευκαιρία, και σε τοπικό επίπεδο, οι αρμόδιοι να ασχοληθούν με ενδιαφέρον επιδεικνύοντας την ανάλογη δραστηριότητα ώστε να εξασφαλιστούν μεγαλύτερες χρηματοδοτήσεις για την περιοχή μας με στόχο την προστασία και ανάδειξη του εθνικού δρυμού **Βίκου-Αώου.**

Έχουμε ήδη καθυστερήσει αρκετά στον τομέα αυτό και θα πρέπει στο μέλλον, το θέμα της προστασίας και ανάδειξης της χαράδρας του Βίκου, να τεθεί σε νέες βάσεις, όπως επιτάσουν εξ άλλου και οι οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Προτάσεις προς την κατεύθυνση αυτή έχουν κατατεθεί πολλές κατά το παρελθόν, όμως κρίνουμε σκόπιμο επ' ευκαιρία να τις επαναφέρουμε στη δημοσιότητα ώστε να τις γνωρίσουν περισσότεροι και να τις έχουν υπ' όψη τους όσοι εμπλέκονται στην υπόθεση της διαχείρισης των Εθνικών Δρυμών για την παραπέρα υλοποίησή τους.

Ενδεικτικά αναφέρουμε τις σπουδαιότερες από αυτές:

α. Να γίνει επισήμανση με κατάλληλες πινακίδες των ορίων και των εισόδων του δρυμού, καθώς και τοποθέτηση πινακίδων με τις κυριότερες απαγορευτικές διατάξεις, που ισχύουν για την προστασία του.

β. Να εκδοθούν ειδικά φυλλάδια για την πληροφόρηση των επισκεπτών.

γ. Κατασκευή φυλακίων, παρατηρητηρίων και βελτίωση των υπαρχόντων μονοπατιών για ευκολότερη πρόσβαση της χαράδρας.

δ. Δημιουργία σώματος φυλάκων και οδηγών από ντόπιους κατοίκους, που θα είναι κάτω από τον έλεγχο της Δασικής Υπηρεσίας του Νομού.

ε. Άμεση λήψη μέτρων πυρασφάλειας λόγω του αυξημένου αριθμού επισκεπτών, αλλά κυρίως λόγω της ανεξέλεγκτης διέλευσης μέσα από τη χαράδρα πολλών λαθρομεταναστών.

στ. Σωστή ενημέρωση των κατοίκων των πέριξ Κοινοτήτων για τα οφέλη από τη γειτνίασή τους με το δρυμό αλλά και τις υποχρεώσεις τους για την προστασία του.

Τέλος χρειάζεται η δημιουργία της κατάλληλης υποδομής στους οικισμούς —εντός και εκτός του πυρήνα του δρυμού— για την καλύτερη εξυπηρέτηση των επισκεπτών, όπως είναι οι δρόμοι προσπέλασης, χώροι πάρκινγκ, τηλέφωνα, ξενώνες, εστιατόρια κλπ. Έτσι, που να αναδείξουμε κατά τον όχι μόνο για το Ζαγόρι, αλλά για τον κόσμο ολόκληρο.

Σ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΕΠΕΛΑΣΗ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΒΑΝΔΑΛΩΝ

Αρμόδιοι και υπεύθυνοι, όπου κι αν βρίσκεστ ΚΑΜΑΡΩΣΤΕ ΤΟΥΣ!!!

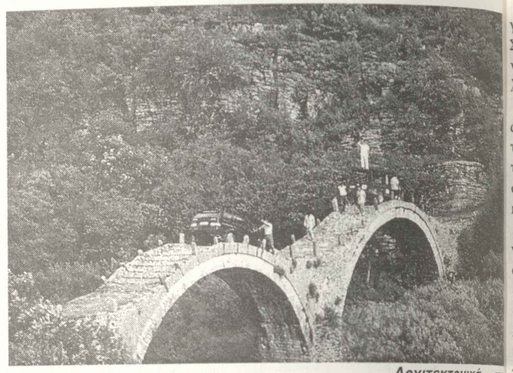

Αρχιτεκτονικά μ… μεία του τόπου μας π… τα σεβάστηκε ο χρόνος… όλων των εποχών … αντιξοότητες, ήρθαν … σύγχρονοι λαμαρινόβ… βάρβαροι να τα βεβήλ… σουν χωρίς αιδώς και … περισσή αναισθησία.

Και να σκεφτείτε π… οι εν λόγω «κύριοι» σ… κουν σε διαφημιστ… γραφείο (TREKKING-… ΛΑΣ)...! Και υποτίθε… πως ήρθαν να ...διαφημίσουν τις ομορφιές του Ζαγοριού.

Η οργισμένη έκκλησή μας θα φτάσει σε κάθε αρμόδιο ώστε τέτ… βανδαλισμοί να μη ξανασυμβούν στο Ζαγόρι.

Η Συντ. Επιτρο…

Υ.Γ. Το σχόλιο της τοπικής εφημερίδας (Π.Λ.) που ακολουθεί … εκφράζει απόλυτα, γιαυτό και το αναδημοσιεύουμε.

Δήγμα γραφής...

του ΤΑΣΟΥ ΚΩΤ…

Στις 28 Μαΐου, ημέρα Πέμπτη, 7-8 αυτοκίνητα τύπου jeep, κατάφορτ… «φυσιολάτρες», είχαν φθάσει στο τρίτοξο γεφύρι του Καλογερικού, … που βρίσκεται μεταξύ Κήπων και Κουκουλίου —περίφημο άλλωστε … πασίγνωστο γεφύρι— και δείχνοντας την... «αγάπη» τους προς … περιβάλλον, είχαν ανεβάσει δυο από αυτά τα... θηρία των 4x4 πάνω … γέφυρα!

Τώρα θα μου πείτε γιατί δεν είχαν ανεβάσει και τα ...επτά και αρκέσθη… μόνο στα δυο; Γιατί παρατυχόντες Γιαννιώτες Αρχιτέκτονες, Μηχανικοί … άλλοι που βρίσκονταν εκεί, έτρεξαν αμέσως και τους εμπόδισαν, ενώ … από αυτούς φωτογράφιζε το ανοσιούργημα για να τεκμηριωθεί εντελώ… απίστευτη αυτή ιστορία...

Αν νομίζετε ότι τελείωσε εδώ αυτή η ιστορία, γελαστήκατε... Όταν … πόν έτρεξαν οι δικοί μας «χωριάτες και επαρχιώτες» για να προστατεύ… το γεφύρι, οι... «μάγκες πρωτευουσιάνοι» πούλησαν και τσαμπουκά … τους άλλους, για να κατεβάσουν το κεφάλι όταν διαπίστωσαν με ποιούς … να κάνουν και συναισθάνθηκαν ίσως το μέγεθος του ατοπήματός τους…

Έχουμε όμως και άλλο... κομμάτι της ιστορίας που δεν σας είπαμε … jeep 4x4 ήταν (και είναι φυσικά) ιδιοκτησία τουριστικού γραφείου της Αθή… του οποίου έχουμε τα στοιχεία στη διάθεση κάθε ενδιαφερομένου... Τ… βέβαια αν το συγκεκριμένο γραφείο ειδικεύεται στον ...βανδαλοτουρι… δεν το γνωρίζουμε...

Και κάτι ακόμα... Καλά οι επικεφαλείς του βανδαλοτουριστικογραφ… έκαναν το... κομμάτι τους, ασχημονώντας σε βάρος του γεφυριού... … τους υπόλοιπους 20 με 30 ανθρώπους (ούτε... 15), δεν βρέθηκε έστω … ένας, που να διαθέτει μυαλό στο κεφάλι του, για να βάλει τις φωνές στ… υπόλοιπους;

Συμπέρασμα: Τέτοιους «τουρίστες» επισκέπτες, αχρείαστοι να είνα… τον τόπο μας...

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

Ο Θεριστής

Ο χρόνος στο διάβα του, σίγουρα, διαφοροποιεί πολλά πράγματα, τόσο στη ζωή των ανθρώπων όσο και του περιβάλλοντος. Σ' αυτό συντείνουν διάφοροι παράγοντες ή συνθήκες που δημιουργούνται, γενικότερα ή εντοπισμένα, από τις ίδιες, μικρές ή μεγάλες, ανθρώπινες κοινωνίες.

Απλοποιώντας τη σκέψη μου αυτή, θα 'λεγα πως, αν ένας νέος άνθρωπος της περιοχής μας διαβάσει τον τίτλο του κειμένου τούτου, μπορεί να προβληματιστεί για την έννοια και τη σημασία του. Παρά το γεγονός ότι η λέξη νοηματικά οδηγεί και διευκολύνει στην κατανόησή της. Έτσι, θα υπάρχει, ενδεχόμενα, η γλωσσολογική κατανόηση, θα λείπει όμως η εποπτεία.

Από τον πόλεμο του '40 μέχρι σήμερα, έχει κυλήσει μισός αιώνας περίπου. Μαζί με τις ανώμαλες και δύσκολες καταστάσεις, που ακολούθησαν τον πόλεμο αυτό —κατοχή, εμφύλιος κλπ.— άλλαξαν τις συνθήκες διαβιωσης, απασχόλησης, παραγωγής κλπ. των ανθρώπων του Ζαγοριού (μια και αναφερόμαστε πάντα, μέσω του περιοδικού, στο συγκεκριμένο γεωγραφικό χώρο).

Σήμερα, με το λιγοστό, πλικιωμένο και συνταξιοβίωτο κόσμο των χωριών του Ζαγοριού, έλειψε, από δεκαετίες, η καλλιέργεια της γης. Κι όσο τα χωράφια μένουν χέρσα από σπορά, σίγουρα δεν περιμένουν θέρο τον Ιούνιο μήνα που γίνεται η ωρίμανση των σιτηρών. Ο θερισμός των σιτηρών ήταν, παλιότερα, ένα «πανηγύρι» Ένα πανηγύρι που 'θελε πολλή προσπάθεια, κόπο, αγώνα. Συμμετείχαν μικροί —μεγάλοι στο θέρισμα— ολημερίς μέσ' την κάψα του Ιούνη — στο δεμάτιασμα, το κουβάλημα, το θημώνιασμα και στη συνέχεια με το έμπα του Αλωνάρη (Ιούλιος) ν' ακολουθήσει εκείνη η «γραφικότητα» των αλωνιών. Το «αλόγκαν» της εποχής εκείνης —της γεωργικής απασχόλησης «θέρος, τρύγος, πόλεμος— ήταν ενδεικτικό για να εκφράσει τη συνεχή απασχόληση και τη μεγάλη προσπάθεια που γινόταν από τους ξωμάχους των χωριών μας. Γενική επιστράτευση· σωστός πόλεμος...

Θεριστής, λοιπόν, ο Ιούνιος. Ο αγροτικός κόσμος είχε το δικό του ονοματολόγιο στους μήνες του χρόνου, σύμφωνα με τις εποχικές απασχολήσεις του. Όλοι οι μήνες του χρόνου γενικά.

Ο ημερολογιακός ετήσιος χρόνος είχε τις περιπέτειές του στη διαδρομή ιστορικών περιόδων. Οι αρχαίοι μας τον Ιούνιο (Αττικό ημερολόγιο, που ήταν μισός, σημερινός, Ιούνιος και μισός Ιούλιος) τον έλεγαν ΣΚΙΡΟΦΟΡΙΩΝ και σχετιζόταν με κάποιες παραδοσιακές γιορτές τους. Στη Ρωμαϊκή εποχή λέγονταν JUNIUS κι ήταν αφιερωμένος στη θεά Ήρα. Από κει, ετυμολογικά και το σημερινό του όνομα. Σε άλλες περιόδους είχε άλλα ονόματα. Κι ακόμα σ' άλλες περιοχές της χώρας μας, ανάλογα με το προϊόν που πλεονάζει στην παραγωγή παίρνει αντίστοιχα ονόματα. Ακόμα και σε σχέση με τις θρησκευτικές γιορτές που υπάρχουν μέσα στο μήνα.

Αξίζει να σημειώσουμε τη γιορτή του Αη-Γιαννιού (Προδρόμου και Βαπτιστή Ιωάννη) στις 24 του μήνα, που παραδοσιακά ξεχωρίζει σαν εκδήλωση. Συνηθίζεται να ανάβονται, κατά γειτονιές, φωτιές (κάτι ανάλογο με τους φανούς της Αποκριάς) και γύρω απ' αυτές διασκεδάζουν οι περίοικοι. Συνηθίζεται, μάλιστα, να πηδούν τη φωτιά, θεωρώντας, έτσι τις παραλλαγές της. Ανάλογα με τις περιοχές ο Αη-Γιάννης ονοματίζεται Λαμπαδιάρης, Φανιστής, Ριζικάρης (επειδή πιστεύεται ότι φέρνει το καλό ριζικό) και Ριγανάς (αφού τότε συλλέγεται η ρίγανη) Κλήδονας κλπ.

Δεδομένου ότι οι λαϊκές αυτές παραδοσιακές εκδηλώσεις, στο γύρισμα της χρονιάς, έχουν την αφετηρία τους στην αρχαία εποχή, η εκδήλωση του Αη-Γιαννιού σχετίζεται με το **θερινό ηλιοστάσιο** στις 21-22 του μήνα. Αρχίζει η αντίστροφη πορεία του ήλιου προς το χειμώνα. Στην αρχαία Αθήνα εόρταζαν το **θερινό ηλιοτρόπιο.** Έτσι, έχουμε μια ακόμα ονομασία του Αη-Γιάννη λιοτροπιού.

Θα παραθέσουμε δυο χαρακτηριστικές παροιμίες της λαϊκής θυμοσοφίας που προσδιορίζουν τα εποχικά αυτά γεγονότα:

— Απ' αρχής του Θεριστή, του δρεπανιού μας η γιορτή.

— Από το θέρος ως τις ελιές δεν απολείπουν οι δουλειές (κάτι παράλληλο προς το «θέρος-τρύγος-πόλεμος»).

Καλό καλοκαίρι.

ΣΤ. ΣΥΚΙΩΤΗΣ

ΘΕΡΙΣΤΗΣ (ΙΟΥΝΙΟΣ) *Χαρακτικό του Σ. Βασιλείου*

Το πρώτο σοβαρόν αυτοκινητιστικόν δυστύχημα εν Ζαγορίω
(πριν 65 χρόνια)

«Δεν παρήλθεν πολύς καιρός από την συγκίνησιν που εδοκίμασαν τα χωριά μας εκ της εις θέσιν «Μερζάνη δένδρα» αναστροπής του εκτελούντος την γραμμήν Ζαγορίου αυτοκινήτου του κ. Γ. Ζέκα —η οποία είχεν ως συνέπειαν τον βαρύτατον τραυματισμόν του οδηγού και του πράκτορος κ. Ιωάννου Χατζοπούλου— οπότε νέον τραγικόν αυτοκινητιστικόν δυστύχημα, επισυμβάν χθες εις μικράν της ανωτέρω θέσεως απόστασιν, ανεστάτωσε το χωρίον μας και τα πέριξ τοιαύτα.

Την 4ην μ.μ. της χθες, το αυτοκίνητον του κ. Ευριπ. Βουλοδήμου, οδηγούμενον υπό του ιδίου, και με 10 επιβάτας εντός, ανεχώρησε εκ του χωρίου μας επιστρέφον εις Ιωάννινα. Μόλις όμως εξήλθεν από τον κάμπον και επιχείρει να στρέψει την πρώτην καμπήν της αρχομένης κατωφερείας παρά το 25ο χιλ. κατέπεσεν αποτόμως χωρίς ο οδηγός να προφθάσει να το συγκρατήσει, κατρακυλισθέν περί τα 130 μέτρα.

Το αυτοκίνητον κατεθρυμματίσθη, ο οδηγός αυτού Ευριπίδης Βουλόδημος εκ Καπεσόβου ετραυματίσθη σοβαρώς εις το πρόσωπον. Εκ των επιβαινόντων ετραυματίσθησαν σοβαρώς, ο Απόστολος Σαρρέας και η Λευκοθέα Καρβούνη, ελαφρώς δε εις διάφορα μέρη του σώματος οι Στ. Σαρρέας, Αθανάσιος Σαρρέας, Μερόπη Τσιόλη (εκ Δοβράς), Σπυρ. Σαρακηνός εργολάβος, Τάκης Τεπελένας σωφέρ (εξ Ιωαννίνων), Τιμ. Σαρρηγιάννης και Σωκρ. Βάνας (εκ Καπεσόβου).

Η κα Μερόπη Τσιόλη συνελθούσα αμέσως μετά την πτώσιν έσπευδεν, καθ' ο ελαφρώς τραυματισθείσα, εις το χωρίον ίνα ειδοποιήσει περί του επισυμβάντος δυστυχήματος. Καθ' οδόν συνήντησε το επίσης επιστρέφον εκ Δοβράς αυτοκίνητον των κ. Γ. Ζέκα —το εκ της προηγούμενης καταστροφής επισκευασθέν— και επιβάσα αυτού επέστρεψεν εις τον τόπον του δυστυχήματος, ένθα παρέσχον εις τους τραυματισθέντας τας πρώτας βοηθείας και τους παρέλαβε δι' Ιωάννινα, πλην του Αθανασίου Σιαρρέα όστις επέστρεψεν εις το χωρίον μας.

Οι εκ του ανωτέρω δυστυχήματος τραυματισθέντες μετεφέρθησαν εις την κλινικήν του χειρουργου κ. Δάνου ένθα τοις παρεσχέθη πάσα ιατρική περίθαλψις εκ μέρους των Ζαγορισίων επιστημόνων κ.κ. Δημ. Δάνου και Βασ. Μιχαηλίδου.

Εις την κλινικήν παρέμειναν και νοσηλεύονται οι σοβαρώς τραυματισθέντες Ευρ. Βουλόδημος, όστις από του τόπου του δυστυχήματος μέχρι τα Ιωάννινα διετέλει εν αφασία, Απόστολος Σαρρέας και Λευκοθέα Καρβούνη, χωρίς η κατάστασις των να εμπνέει σοβαράς ανησυχίας.

Ανακρίσεων επελήφθη ο Διοικητής του Βου Αστυνομικού Τμήματος Ιωαννίνων κ. Τσίπας».

Από την εφημερίδα «ΖΑΓΟΡΙΣΙΑΚΑ ΝΕΑ» του έτους 1932 (αριθ. φύλλου 19 σελ. 2), όπως τα μετέδωσε το ΓΕ «ο εκ Δοβράς ανταποκριτής» με το ψευδώνυμο «ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ», ο οποίος επισημαίνει, πως «Εάν δεν συγκινηθούν οι αρμόδιοι να φροντίσουν δια την διάνοιξιν της αμαξιτής οδού Ζαγορίου, τουλάχιστον εις τα επικίνδυνα σημεία, θα σκέπτεται ο Ζαγορίσιος εάν πρέπει να χρησιμοποιήσει την εκ —12— χιλιομέτρων προς εξυπηρέτησιν του Ζαγορίου κατασκευασθείσαν δημοσίαν οδόν κατάλληλον, μόνον δια την διέλευσιν αυτοκινήτων πολυτελείας».

Δια την αντιγραφήν:

Σάβ. Θεοδώρου

Βαγγελίστρα μου, φύλαξε το Ζαγόρι μας «απ' την αξιοποίησή του»

Όλες τις μεγαλογιορτές, τις αργίες και τα τριήμερα καθώς τα αυτοκίνητα, κομπολόι ολόκληρο ανεβαίνουν αγκομαχώντας το Ροντοβάνι, ένα σφίξιμο νιώθω στην καρδιά μου, σαν ένα κακό προαίσθημα. Σαν για κάτι κακό που έρχεται και που είναι ανάγκη με κάθε τρόπο να το προλάβουμε. Με τον τουρισμό, θα καταπιαστώ, του μοναδικού χώρου μας, του λατρεμένου μας Ζαγοριού, όχι για να «φωτίσω», αλλά περισσότερο για να εξομολογηθώ τους φόβους μου και τις «κοινές» εν πολλοίς Ζαγορίσιες αμαρτίες.

Η ξεχωριστή αυτή αετοφωλιά της Ηπείρου είναι ένας τόπος περίεργος με πρωτόγονη και σχεδόν αλώβητη ακόμη ομορφιά, ένας σύγχρονος παράδεισος που τώρα ανακαλύφτηκε, με μια αρχοντιά που έστω και ξεφτισμένη από την εγκατάλειψη, σε καθηλώνει. Μαγνήτης τουριστικός τα τελευταία χρόνια το Ζαγόρι μας. Παρθένα ομορφιά, αυθόρμητη φιλοξενία. Μοναδική η αρχιτεκτονική του.

Βαθύσκιος και χιλιόχρονος ο πλάτανος στο Μεσοχώρι και τριγύρω ώσπου βλέπει το μάτι σου, πέτρα.

Πέτρα πάνω στην πέτρα, πέτρινα σπίτια, πέτρινα σχολειά, εκκλησιές, πέτρινοι δρόμοι κι αραδιαστά γκαλντερίμια, πέτρινα γεφύρια με μεράκι λαξεμένα, λογιών λογιών πέτρινα μπουχαριά, «ανάσες της οικογενειακής θαλπωρής», ανάλογα με το που «τάπιαναν» περισσότερο οι αέρηδες. Πέτρινοι ψηλοί οβοροί ζώνουν τα σπίτια, φρουροί, μαζί με τις πάντα κλεισμένες ξύλινες αυλόπορτες, της ιδιωτικής ζωής τους. Πέτρινα και τα πεζούλια να ξαποστaίνουν οι περαστικοί. Όλα δεμένα θαυμαστά με τον τόπο και τις ανάγκες των ανθρώπων του. Ξηρολιθιές κεντητές θαρρείς, με τόσο μεράκι βαλμένες οι πέτρες η μια πάνω στην άλλη. Φιδίσιοι δρόμοι χαμένοι πολλές φορές στο πράσινο σ' οδηγούν σε χωριά ζωγραφιές, αετοφωλιές με θέα που δεν την βάζει ο νους σου.

Σπίτια με κεντητά νταβάνια και μεσάντρες, καλοστρωμένοι νοντάδες, μπιζιρωμένες σάλες και κρεβάτες που «κρένουν». Τα κοφτά ή δαντελωτά κουρτινάκια αφήνουν τον ήλιο να παιχνιδίζει σταματώντας στο γιαλισμένο δίσκο με τα αστραφτερά ρακοπότηρα, στις λάμπες, στις φωτογραφίες με τους γαμπρούς και τις νύφες στους τοίχους, αλλά και στους μεγάλους καθρέφτες με την φαγωμένη από την πολυκαιρία κορνίζα.

Μοσχοβολάν οι πόρτες απ' τη λεβάντα και το βασιλικό. Μοναδικές οι εκκλησιές θαυμαστά δείγματα τέχνης που τα σεβάστηκαν οι αιώνες.

Πέτρα, σκληρό το υλικό, σκληρή η ζωή, λαξεμένα ξεκάθαρα μυαλά, ιδέες, ήθη, πρότυπα, κοσμοθεωρίες.

Σε ποια χώρα θα δεις ανθρώπους κάθε ηλικίας να πίνουν με μεράκι τον καφέ τους, να συζητούν, να παθιάζονται, να έχουν άποψη για όλα, να σκοτώνουν την ώρα τους στην κολτσίνα και στη **«δηλωτή»**, να κολούν τα χάρια στο τάβλι με τις ώρες! Και τα βράδυα στα πέτρινα πεζούλια γυναίκες κι άντρες για την «ημερήσια αναπόφευκτη των γεγονότων»...

Αλλά κι άλλους που σ' όλη τη ζωή τους κάρφωναν τη δεκάρα, στερημένοι, για να γίνουν δωρητές και ευεργέτες στην πατρίδα τους.

Αυτοί είμαστε οι Ζαγορίσιοι! Φιλότιμοι και μίζεροι, λεβέντες και κακομοίρηδες, φωνακλάδες, νταήδες, γλεντζέδες, τραχείς ορεσίβιοι και εκλεπτυσμένοι. Ραφινάτοι κι ευγενικοί, φιλόξενοι και καταδεκτικοί κι ας μας κατηγορούν πως δυσκολευόμαστε ν' ανοίξουμε την πόρτα μας και να βάλουμε το χέρι στην τσέπη μας.

Που αρχίζουμε τη μέρα μας ανοίγοντας τα παραθύρια αλλά και την καρδιά μας «καλ'μέρα, πώς καλοξημερώσανε;». Χωρίς μυστικά, με τον καλό λόγο στα χείλη και κλείνοντας το βράδυ τα μάτια με την προσευχή των γονιών μου: «Θε μ', όλο τον κόσμο στου νους, κι μας».

Αυτόν τον κόσμο αν θέλουν να γνωρίσουν οι ξένοι μας «ας κοπιάσουν».

ΣΗΜΕΡΑ το Ζαγόρι μας δεν έχει άλλους να φύγουν, στράγγισε κυριολεκτικά, από ζωή κι ανθρώπους. Σε ζώνει παντού η μοναξιά κι η εγκατάλειψη. Εξώπορτες σαρακοφαγωμένες και μισογκρεμισμένοι οβοροί.

Στους όχτους τους χερσωμένους των χωραφιών, στα βουβά αλώνια, στις βρύσες που λούζονταν νεράιδες γυροφέρνουν ίσκιοι και φαντάσματα. «Αριά και που» να δουν οι εκκλησιές γάμους και βαφτίσια. Περίσσεψαν οι κηδείες. Άριωσαν και τα κουδούνια στις πλαγιές, ξεμάκρυναν και τ' αλυχτήματα, ελάχιστες οι γάτες που έμειναν να νιαουρίζουν αλαφροπατώντας στους οβορούς κι οι κλώσες με τα «πλια» έγιναν είδος περιζήτητο.

Κλειστά σχολειά, βουβοί οι δρόμοι, χερσωμένες οι πόρτες και τα γκαλντερίμια...

Σανίδα σωτηρίας ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.

Αλλά ποιος τουρισμός; Η φιλοξενία που νοθεύτηκε εν ονόματι του κερδώου Ερμή, η καλωσύνη που μεταμορφώθηκε σ' ένα βεβιασμένο και συγκαταβατικό χαμόγελο, η προθυμία που μετατράπηκε σε δουλικότητα, η καπατσοσύνη που πορεύεται πια σε λάθος μονοπάτια.

Βιαστήκαμε να υιοθετήσουμε και να μεταφέρουμε στον τόπο μας ξενόφερτους τρόπους ζωής και διασκέδασης.

Γεμίσαμε τους δρόμους μας με επιγραφές «Rooms to Let». Πάει το παραδοσιακό καφενε δάκι το αφάνισε το SNACK BAR Λιγόστεψαν και τα θαυμάσι τραγούδια μας με το κλαρίνο Οι ήχοι οι εκκωφαντικοί τη

ΕΛΕΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ-ΔΟΥΒΛΗ

ξένης μουσικής βεβηλώνου θαρείς το χώρο και κάνουν γι φεύγουν σκιαγμένα τα πουλιά

Οργώσαμε τα βουνά μας μ δρόμους. Στα δάση χάλασα την ησυχία τους τα ζωάκια κα τα μαμούνια. Ανησύχησαν ο χελώνες και τάχυναν το νωχε λικό και ήρεμο βήμα τους γι να κρυφτούν. Άλλαξαν το σκο πό τους τα πουλιά, τρύπωσα φοβισμένοι οι σκίουροι να Ακό μη κι οι μπιζιρωμένοι γκαζότε νεκέδες με τα λουλούδια απ λάχτηκαν με πλαστικές γλά στρες κι οι καναπέδες και ο ψάθινες καρέκλες και τα ξύ λινα «σκαμνιά», έδωσαν τη θέ ση τους σε χρωματιστές κι ό σχετες με το οβορό και τ χρώμα της πέτρας πλαστικέ πολυθρόνες.

Οι πρώτες ξενοδοχειακέ μονάδες έκαναν την εμφάνισ τους. Ας δώσει ο Θεός να μη πολλαπλασιαστούν.

Τελευταία εμφανίστηκε κι «Πίτσα» στα εστιατόριά μα Πραγματική ιεροσυλία! θ βρυκολακιάσουν και θα μ πιάσουν με τον «πτόβεργο» Ζαγορίσιες νοικοκυρές σίγου ρα. Όλα θυσία στον κερδώ Ερμή.

Ανυποψίαστοι, ακατατόπ στοι, ανημέρωτοι —οι μα ροι— δουλικοί και κουτοπόν ροι, βαλθήκαμε αβασάνιστ χωρίς να το καλοσκεφτούμε ν μετατρέψουμε τον τόπο μ σε ξενική αποικία με ξένα ονομασίες, ξένες γεύσεις ξένες «σπεσιαλιτέ», ξένα ποτ ξένα «κοκτέϊλς».

Πόσο γελαστήκαμε! Για ποιος λόγος υπάρχει ν ξεκινήσει ο άλλος απ' την άκρ του κόσμου για να ζήσει εδώ «σα στο σπίτι του» όπως σκοτωνόμαστε να κάνουμε;

Αν αυτό ήθελε καθόταν εκεί κι όχι στο δικό μας ακριβοπληρωμένο και πολλές φορές κακέκτυπο αντίγραφο.

Πριν λοιπόν μας πνίξει η δυσοσμία, πριν ξεχάσουμε τον παραδοσιακό μας καφέ και πίνουμε «εσπρέσο», πριν ξεχάσουμε και το γλωσσικό μας ιδίωμα, πριν καταντήσουμε φιγούρες αξιοπερίεργες στους ξένους μέσα στο ίδιο μας το σπίτι,

ας συνέλθουμε

Έξυπνοι είμαστε, έξυπνα ας σκεφτούμε.

Αν όλα όσα συνιστούν το Ζαγόρι σα χώρο και σαν πολιτισμό εκλείψουν, γιατί να έρχονται οι ξένοι στον τόπο μας; Να δουν τα ερείπια «του Μυστρά»;

Ας αντισταθούμε, ας ανασυνταχτούμε κι ας ξαναδούμε με τον ποιητή ΤΙ ΧΑΣΑΜΕ, ΤΙ ΕΧΟΥΜΕ και κυρίως ΤΙ ΜΑΣ ΠΡΕΠΕΙ.

Πρώτα το Ζαγόρι σαν κόρη οφθαλμού να το κρατήσουμε όπως οι πρόγονοί μας τ' άφησαν με καλντερίμια και γιδόστρατες, με πλάκες κι οβορούς κι όχι με πλακάκια, σιδερένια κάγκελα και τσιμέντα. Είναι το χρέος γιατί ο τόπος αυτός δεν είναι δικός μας, τον δανειστήκαμε και κατά τον Παλαμά «κριτές θα μας δικάσουν οι αγέννητοι, οι νεκροί».

Ας το χωνέψουμε καλά, μόνο η **ιδιαιτερότητα** και η **μοναδικότητα** θα μας σώσουν.

Θα τους αλλάξουμε και δεν θα μας αλλάξουν, για τον απλούστατο λόγο ότι δεν θάχουμε πια γι' αυτούς κανένα ενδιαφέρον και δεν θα ξανάρθουν.

Όλα μικρά, όλα «στα μέτρα μας» κι όλα **Ζαγορίσια** πρέπει να τα κρατήσουμε.

Το Ζαγόρι μας είναι αυτό που στην αρχή επίτηδες τόσο αναλυτικά φωτογράφισα. Δεν θ' αλλάξουμε ούτε καν τις λέξεις, συγκεκομμένες όπως εμείς τις λέμε και **πουθενά αλλού**, θα τις κρατήσουμε.

Τα εστιατόριά μας μόνο Ζαγορίσιες μυρωδιές πρέπει να φιλοξενούν. Και να ο κατάλογος:

πίτες:
αλευρόπτα
λαχανόπτα
γαλατόπτα
μπατσαριά
αλευροκολόκθο
μπατσαρόγαλο
κλιαστρόπτα
κριασόπτα
βιλίτα
φακόπτα
ρεβθόπτα

φαγητά:
κολοκθομπρίανο
μανούσια
πατσιάς
φασολομπρίανο
γίδα με τραχανά
μπουμπάρ
παστρουμά
τρίμα
κρέας με δαμάσκνο

γλυκά
τριφτό
τραντάφυλο
ρετσέλι
μπελντέ
κούμπλο
σταφυλι
κιράσ
λαλαγκίτες και
ριζόπτες για τις καλές ώρες
ζμέκια και μστόπτες ολοχρονίς φυλαγμένα

αναψυκτικά
τσίπρο με μιζέ τουρσί και καφέ «μονάτο» ουτ' ανχτό, ούτι σκούρο, γνόγαλο, γαλοτύρι, κράνια
και **φρούτο**
γκόρτζα, σούρβα στ' αποφούρν, κδώνια κρεμασμένα στο νταβάν, μήλα και κεράσια λιασμένα.

Ας κρατήσουμε με περηφάνια γνήσια την ταυτότητά μας όσο είναι καιρός πριν ξεπουληθούμε και **«σ' όποιον αρέσει»**, και να δείτε θάναι πολλοί που θα τους αρέσει.

Ας περιφρουρήσουμε τις αξίες μας κι ας μας πουν «σωβινιστές». Τα πανηγύρια μας, οι γιορτές μας, τα έθιμά μας, τα γραφικά και μοναδικά ας είναι οι άμυνές μας. Ο καθένας εκεί που είναι με τη ζωή του, με το παράδειγμά του είναι μια άμυνα αυτού του τόπου.

Ας αντισταθούμε στο εύκολο κέρδος και στο άλογο ξεπούλημα. Ο αλητοτουρισμός δεν έχει θέση στο Ζαγόρι γιατί μολύνει τη νεολαία μας κι αυτό είναι κίνδυνος θανάσιμος.

Απογυμνώνεται είν' αλήθεια ο τόπος μας, υπάρχουν όμως τα θεμέλια. Και τα θεμέλια είμαστε εμείς, η δική μας η γενιά, οι μεγαλύτερες αγκωνάρια ακρογωνιαία, κι οι νεώτερες με την αποκοτιά της νιότης, τα όνειρα και τα τολμήματα.

Ας ανασυνταχτούμε με την βοήθεια των τοπικών αρχών, συλλόγων, διαφόρων νέων ειδικών και ευαισθητοποιημένων σε περιβαλλοντολογικά και οικολογικά θέματα. Ας γεμίσουμε τους δρόμους με ελληνικές επιγραφές κι ας σβήσουμε τα ROOMS.

Ας αναγκαστούν να μάθουν οι ξένοι μας έστω και δέκα λέξεις ελληνικές, όπως αναγκαζόμαστε κι εμείς όταν ταξιδεύουμε στις χώρες τους, όπου δυστυχώς δεν πέφτουν στα πόδια μας, ούτε μας προσφέρουν «γην και ύδωρ» όπως κάνουμε εμείς. Ας διαφημιστούμε σωστά.

«Ας ομονοήσουμε» κάποτε κι ας πάρουμε όλοι κοινές αποφάσεις.

Το νερό και τα σκουπίδια ας γίνουν μέλημα των δημάρχων αφού η «πάστρα είναι μισή αρχοντιά».

Ας αξιοποιήσουμε σωστά τα δάση μας, ας εξασφαλίσουμε αντιπυρική προστασία στο Ζαγόρι.

Το Ζαγορίσιο Κέντρο Υγείας για ντόπιους και ξένους ας γίνει πρώτο μέλημα.

Ας ριξουμε το βάρος στον πολιτισμό. Ας γίνει κάθε Ζαγοροχώρι μια έκπληξη, μια σελίδα που αξίζει να κοντοσταθείς και να την διαβάσεις.

Οι νέοι πρέπει να πάρουν την σκυτάλη στα χέρια τους, ν' αγαπήσουν έμπρακτα αυτόν τον τόπο, που αύριο θα κληθούν με τη σειρά τους να το διοικήσουν, να τον συντηρήσουν, να τον σώσουν, να τον ομορφήνουν. Ας αναλάβει μια ομάδα απ' τ' αναρίθμητα μορφωμένα μας παιδιά, κι εμείς από κοντά να συμβουλεύουμε.

Να περιοδεύσει όλα τα χωριά, να επισημάνει παραλείψεις και σφάλματα, να καταγράψει ό,τι αξιόλογο και ξεχωριστό έχει το κάθε χωριό.

Να γίνει κι ένα κατατοπιστικό μικρό έντυπο για το καθένα. Να βάλει καλογραμμένες επιγραφές σε δρόμους, πλατείες, αρχοντικά, τοποθεσίες, μνημεία. Επιγραφές σαφείς με τόξα και χιλιομετρικές αποστάσεις στους δρόμους. Να φωταγωγήσει τα πανέμορφα γεφύρια μας και τα ερειπωμένα αρχοντικά.

Όλοι πρέπει να βοηθήσουν ΚΕΖ, ΙΛΕΖ, Σύλλογος Ζαγορισίων, σύλλογοι αποδήμων...

Όταν μονιάζουμε και βάζουμε ένα στόχο εμείς οι Ζαγορίσιοι πάντα τον πετυχαίνουμε.

Ας βάλουμε τώρα στόχο μας τη σωτηρία του Ζαγοριού και το ξανάνιωμά του.

Ας σεβαστούμε εμείς πρώτοι τον τόπο μας για να τον σεβαστούν κι οι άλλοι.

Κι αν είναι η Ευρώπη «στρατόπεδο νεοσυλλέκτων, που ο κάθε στρατιώτης βγάζει τα ρούχα του για να ντυθεί την ίδια την Ευρωπαϊκή στολή», εμείς, οι νέοι μας, θ' αντισταθούμε στην στείρα ομοιομορφία και την ισοπέδωση και θα διεκδικήσουμε το δικαίωμα στην ιδιαιτερότητα.

Να γιατί καθώς βλέπω τ' αυτοκίνητα να πληθαίνουν στο Ροντοβάνι σε μια άκρη της ψυχής μου με κατατρώει σαν το σαράκι —όσο κι αν τον απωθώ— ο φόβος, ας μη γίνει το Ζαγόρι μας Κέρκυρα».

Και πάλι «μούρχεται καλά» σα φέρνω στο νου μου τα λόγια του Καζαντζάκη:

«Ν' αγαπάς την ευθύνη. Να λες: Εγώ, εγώ μονάχος μου έχω χρέος να σώσω τη γης.

Αν δεν σωθεί, εγώ φταίω».

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Καθώς παρακολουθούμε όλοι την απομείωση των χωριών του Ζαγοριού από τους ανθρώπους του κι ένα αίσθημα απογοήτευσης μας διακατέχει και μας προβληματίζει, ένα ερώτημα προβάλλει από μόνο του, μέσα στον καθένα μας, αλλά και πολλές φορές εξωτερικεύεται στις συζητήσεις ή και γράφεται στα διάφορα έντυπα: «Ποιο είναι το μέλλον του Ζαγοριού»;

Από το 1958 και δώθε, καθώς για 40 ολόκληρα χρόνια γυρίζω στα χωριά του Ζαγοριού είτε για υπηρεσία, είτε και γιατί έχω συνδεθεί με τον τόπο, με τη φύση αλλά και με τους ανθρώπους, έχω παρακολουθήσει την εξέλιξη αυτής της εγκατάλειψης κι έχω καταλήξει και σε μερικά συμπεράσματα. Άλλωστε δεν είμαι ο πρώτος που κάνει αυτόν τον απολογισμό. Και πολλοί άλλοι έχουν επισημάνει κι έχουν καταγράψει την αρνητική αυτή εξέλιξη, την κατηφόρα που πήρε ο πληθυσμός των χωριών.

Ιστορικά γνωρίζουμε ότι από αιώνες και συγκεκριμένα από το 1430 μ.Χ. που το Ζαγόρι έγινε επαρχία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και ίσχυσαν τα προνόμια για την περιοχή του, ο ξενιτεμός των Ζαγορίσιων, υποχρεωτικός στην αρχή με τους Βοϊνίκους, επικράτησε στη συνέχεια και σαν τροπαράδοτη ανάγκη επιβίωσης, αφού οι εγχώριοι πόροι, η ντόπια παραγωγή, δεν επαρκούσε για να συντηρηθούν οι οικογένειες. Άλλωστε ταξιδεύοντας στην Πόλη κι αργότερα σε άλλες χώρες οι ορεσίβιοι και λιτοδίαιτοι ταξιδιώτες ανακάλυψαν κι άλλα αγαθά που προσφέρει η ζωή κι έτσι οι Ζαγορίσιοι έγιναν «κοσμοπολίτες» κι έφεραν μαζί τους πλούτη αλλά και πολιτισμό.

Όλα αυτά γνωστά, τάχουν γράψει επιφανείς Ζαγορίσιοι λόγιοι, ιστορικοί, ερευνητές και ξένοι διπλωμάτες και περιηγητές.

Προσωπικά χρωστάω μεγάλη ευγνωμοσύνη στο μακαρίτη Κώστα Π. Λαζαρίδη, αυτό το φαινόμενο μνήμης και εργατικότητας, που μου είχε χαρίσει μερικά κατατοπιστικά βιβλία από τη Μικρή Ζαγορίσια Βιβλιοθήκη του, όταν σχεδόν κάθε χρόνο από το 1970, πηγαίναμε το Δεκαπενταύγουστο στο Κουκούλι.

Το 17ο, 18ο και 19ο αιώνα, τα χωριά του Ζαγοριού γνώρισαν ακμή κι ευημερία. Ο ταξιδεμός και τα προνόμια που απολάμβαναν οι Ζαγορίσιοι μέχρι το 1868 που καταργήθηκαν, συνέβαλαν ουσιαστικά στην πρόοδο και την ευημερία της περιοχής.

Από κει και πέρα όμως και ιδιαίτερα μετά το 1878, επικράτησε η ασυδοσία στο Ζαγόρι, η εισβολή ληστοσυμμοριών τουρκαλβανών και άλλων, που είχε σαν συνέπεια την οπισθοδρόμηση και την αρχή μιας αρνητικής πορείας με την φυγή πολλών κατοίκων. Το τελευταίο τέταρτο του 19ου αιώνα πολλά χωριά του Ζαγοριού κυριολεκτικά λεηλατήθηκαν, όπως π.χ. το Πάπιγκο, όπου ένα μεγάλο μέρος των κατοίκων μετανάστευσε στη Σερβία.

Γράφει ο μακαρίτης Λαζαρίδης: «Πανθομολογείται πως ο μεγαλύτερος χαλασμός και η ερήμωση του Ζαγοριού οφείλεται στη ληστοκρατία αυτής της περιόδου».

Σημειώνεται ότι η ληστοκρατία συνεχίσθηκε και στις αρχές του 20ου αιώνα και μετά την απελευθέρωση το 1913, μέχρις ότου πατάχθηκε οριστικά το 1928 από τον μεγάλο Κρητικό Ελευθ. Βενιζέλο. Ασφαλώς θα περίμενε κανένας ότι μετά την απελευθέρωση από τον τουρκικό ζυγό, το Ζαγόρι θα ανέπνεε και θα μπορούσαν οι κάτοικοι να ζήσουν καλύτερα στον τόπο τους. Όμως κάτι τέτοιο δεν συνέβη. Τα πάντα περιήλθαν στο Ελληνικό Κράτος και οι Ζαγορίσιοι χάσανε τις περιουσίες τους που κατείχαν επί Τουρκοκρατίας. Γιαυτό κι ο μ. Φανίτσιος διαμαρτύρονταν και γράφει με τη δική του γλωσσική ιδιομορφία: Το 1913 το «Νιλληνικό αντί να μας δώσει αποζημιώσεις για τα καμένα! Αντί να φκιάσει το Κτηματολόγιο! Μας έκλεισε τα Ελληνικά Σχολιά. Μας πήρε κι τις ιδιοχτησίες μας»! Μας έφαγαν κι τα Κληροδοτήματα! Κι είχε δίκιο ο άνθρωπος, αφού να φανταστείτε όπως έγραφε στο «ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ» κι η Δέσποινα Χαρίκλεια από τη Λεφτοκαρυά (Απρίλ. σελ. 13) «ακόμα κι ο ίδιος ο οικισμός του χωριού είναι μέσα στην κρατική περιοχή». Και στα κατοπινά, μετά την απελευθέρωση χρόνια, άλλοι μετανάστευσαν στο εσωτερικό και το εξωτερικό, άλλοι σπούδασαν και δημιούργησαν στον τόπο της δουλειάς τους οικογένεια, όπου και έμειναν για πάντα.

Έτσι μέχρι το 1940 οι Ζαγορίσιοι ταξίδευαν στα ξένα για να «καζαντίσουν» και πολλοί έχοντας τις οικογένειές τους στο χωριό, το επισκέπτονταν κάθε 2-3 ή και περισσότερα χρόνια και γύριζαν οριστικά μετά τη συνταξιοδότησή τους, για να αφήσουν τα κοκκαλάκιά τους στη γη των προγόνων τους.

Μετά τη λήξη του Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου και την πυρπόληση από τους Ναζί πολλών χωριών, ο εμφύλιος έδωσε τη χαριστική βολή, γιατί με την υποχρεωτική εκκένωση των χωριών από τους κατοίκους, αρκετοί δεν επέστρεψαν, αφού οι άνθρωποι διαπίστωσαν ότι υπήρχε και καλύτερος τρόπος ζωής από τη σκληρή του χωριού.

Από εκεί και πέρα παρέμεινε στα ορεινά δασοχώρια ένας αριθμός ικανών για εργασία κατοίκων, που μπόρεσε να δημιουργήσει στοιχειώδεις προϋποθέσεις επιβίωσης με τη συμμετοχή του στις εργασίες των Δασικών Συν/σμών για την εκμετάλλευση των Κοινοτικών και Δημοσίων Δασών.

Η κτηνοτροφία επίσης, κι η καλλιέργεια κηπευτικών βοήθησε σημαντικά στη συγκράτηση πολλών κατοίκων της γενιάς του '60 στα χωριά τους.

Τα παιδιά τους όμως είτε για γράμματα, είτε για καλύτερες συνθήκες εργασίας και αμοιβής της, είτε για καλύτερη ζωή, βαθμιαία κατά τα επόμενα χρόνια εγκατέλειψαν τον τόπο τους, δημιούργησαν οικογένειες στα «κέντρα» του εσωτερικού και του εξωτερικού και έρριξαν πέτρα πίσω τους.

Σπάνιοι οι γάμοι στο χωριό, τα σχολειά το ένα μετά το άλλο έκλεισαν, οι κάτοικοι λιγόστεψαν και τα τελευταία χρόνια μερικά χωριά κυριολεκτικά ερημώθηκαν.

Ύστερα από όλα αυτά που πιο πάνω ανάφερα θα διερωτάσθε φίλοι μου «ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ»;

Ο τουρισμός όπως υποστηρίζεται, λέγεται και διατυμπανίζεται από αρμόδιους και μη;

Ίσως αυτό να ισχύει για λίγα χωριά (Μονοδένδρι, Τσεπέλοβο, Πάπιγκο), όπου ο τουρισμός έβαλε κάποιο φρένο στη φυγή των κατοίκων, χωρίς όμως να σημειωθεί παλλινόστηση και αύξηση του αριθμού των κατοίκων.

Μήπως θα βοηθήσει η «εισβολή» των ξένων (ντόπιων και αλλοδαπών), των λεφτάδων, που σπεύδουν να αγοράσουν τα σπίτια μας, τις καλύβες μας και τα χωράφια μας;

Μήπως τα εξαγγελόμενα προγράμματα LIFE ή LEADER ή REPPIC κλπ. ή οι ΝΕΟΙ ΑΓΡΟΤΕΣ, τα κινητά τηλέφωνα και τα καρτοτηλέφωνα και τέλος το μεγαλεπίβολο σχέδιο «ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ»;

Λοιπόν, ναι, δεν είμαι άρνηση. Όλα είναι πρόοδος και γίνονται για την ενίσχυση του τουρισμού, του εσωτερικού τουρισμού.

Το χρήμα και μάλιστα το «επιδοτούμενο», το «δωρεάν» χορηγούμενο είναι η βάση για την οικονομική ανάπτυξη.

Γενικός κανόνας: **«Ανάπτυξη χωρίς χρηματοδότηση δεν γίνεται».**

Αλλά το χρήμα, φίλοι μου, το χορηγούμενο στους κατοίκους, στους μόνιμους κατοίκους και τους ιδιοκτήτες παραδοσιακών σπιτιών, κι όχι στους επιτήδειους και τους «έχοντες και κατέχοντες».

Το Ζαγόρι διακρίνεται κι έγινε πασίγνωστο για το φυσικό αλλά και για το δομημένο περιβάλλον.

Όσοι επισκέπτονται το Ζαγόρι, μπορεί να θαυμάζουν τη χαράδρα του Βίκου, τις βουνοκορφές της Τύμφης, τα δάση, τα ποτάμια και τις ομορφιές της άγριας φύσης, αλλά πρώτα από όλα θαυμάζουν και φωτογραφίζουν με μηχανές και κάμερες το δομημένο περιβάλλον. Τα λιθόκτιστα γεφύρια, τα παραδοσιακά πλακοσκεπή σπίτια, τις αυλόπορτες, τα καλντερίμια, όλα αυτά που με τον ξενιτεμό τους οι Ζαγορίσιοι έφτιασαν στον τόπο τους. Γιατί όπως πολύ σωστά τα γράφει ο μ. Λαζαρίδης, τίποτα δεν έγινε από τους εγχώριους πόρους. Πρέπει λοιπόν, εκτός από τα γεφύρια και τους παραδοσιακούς υδρόμυλους που φροντίζει να συντηρήσει η Πολιτεία, οι κάτοικοι, οι ιδιοκτήτες των παραδοσιακών σπιτιών, να φροντίσουν κι αυτοί για τη διατήρηση όρθιων των σπιτιών τους, να τα επισκευάσουν, να κάνουν σύγχρονους βοηθητικούς χώρους, δηλαδή να ξοδέψουν πολλά λεφτά. Όμως στην περίπτωση αυτή η Πολιτεία, οφείλει να φανεί αρωγός. Όχι μόνο να θεσπίσει τον περίφημο Νόμο για τα παραδοσιακά, που συνεπάγεται και το διπλασιασμό του κόστους κατασκευής και επισκευής. Είναι γνωστό ότι οι περισσότεροι κάτοικοι των χωριών δεν είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν τις δαπάνες αυτές.

Επομένως όποιος εργάζεται και ξοδεύει ό,τι έχει και δεν έχει για να επισκευάσει το παραδοσιακό του σπίτι «προσφέρει μεγάλη υπηρεσία στον τόπο», ανεξάρτητα αν ο ίδιος ωφελείται από τον τουρισμό. Καλό θα ήταν, ίσως και δίκαιο και αναγκαίο, να εφαρμοσθεί ένα πρόγραμμα, ας το ονομάσουμε «ΖΑΓΟΡΙ Νο 1», που θα είχε ως σκοπό την ενίσχυση των κατοίκων για τη συντήρηση του «δομημένου» περιβάλλοντος, των κτισμάτων των οικισμών, κι όχι μόνο τα έργα βιτρίνας, με διάφορα προγράμματα επιχειρηματικής μορφής. Και βέβαια ούτε σκέψη για φορολογία των σπιτιών του Ζαγοριού, που τα κτίσαν οι προγονοί μας κουβαλώντας με τα «Ρόβα», δισάκια με χρυσάφι από τα ξένα.

Το «δομημένο και το δομημένο περιβάλλον», που το γράφουν και το ξεγράφουν όλοι, εντάξει, αλλά να σκεφθούμε και τις ανάγκες του. Καλά θα ήταν στο πρόγραμμα «ΖΑΓΟΡΙ-1» που το ονόμασα, οι αρμόδιοι να προσπαθούσαν να βρουν νέους ή οικογένειες στο χωριό, να τους βοηθήσουν οικονομικά, ώστε να μπορέσουν να κάνουν στο σπίτι τους 2 τουλάχιστον δωμάτια και σύγχρονους βοηθητικούς χώρους. Έτσι θα έχουν συμπληρωματικό εισόδημα για να μένουν στο χωριό και να συντηρήσουν και τα σπίτια τους.

Τελειώνοντας, γιατί είναι τόσα πολλά που γυρίζουν στο μυαλό μου, θα ήθελα να κάνω μια «έκκληση» στους απανταχού Ζαγορίσιους, που τυχόν με διαβάζουν: Προς Θεού, φίλοι μου, μην εγκαταλείπετε τον τόπο σας. Μην αφήνετε τα σπίτια σας να ερειπωθούν ή να τα αγοράσουν «ξένοι».

Είναι τόπος με μεγάλη ιστορία, μοναδική ομορφιά, είναι το «νόστιμον ήμαρ», η γλυκειά πατρίδα, εκεί που οι πρόγονοί μας αγωνίσθηκαν και δημιούργησαν τη μοναδική Ζαγορίσια κοινωνία, το Ζαγορίσιο Πολιτισμό, τη Ζαρίσια ιστορία. Μη ξεχνάτε, είμαστε οι τυχεροί απόγονοι κι έχουμε μεγάλη ευθύνη, γιατί τελικά η δική μας «ΑΓΑΠΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΠΟ ΜΑΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ».

Γιάννινα 8 Μαΐου 199

Κώστας Δημ. Χριστοδούλου
Από το Μικρό Πάπιγκο

Υ.Γ. Διάβασα πρόσφατα σε τοπική Γιαννιώτικη εφημερίδα «Ηπ. Αγ.» ότι ένας Ιταλός δημοσιογράφος (Σάντρο Βιόλα) έκανε ρεπορτάζ για την Ήπειρο στην εφημερίδα «Ρεμπούμπλικα» και δεν εντυπωσιάσθηκε, όπως γράφει, από τίποτε, παρά μόνο από αυτή την «πανέμορφη φύση, που παραμένει όμως τουριστικά ανεκμετάλλευτη και υποβαθμισμένη». Ακόμη «ότι τα Ζαγοροχώρια είναι τα πιο όμορφα στην Ευρώπη, που έχουν αφεθεί όμως στην τύχη τους».

Ένα πράγμα δεν κατάλαβε ο φίλος μας ο Ιταλός: «ότι η πανέμορφη αυτή αλλά ανεκμετάλλευτη και παρθένα φύση είναι το «ατού» μας, γιατί δεν έφθασε ακόμη η «αξιοποίηση» να τη καταστρέψουμε. Γιαυτό είναι και «μοναδική» στην Ευρώπη...

Κατά τα άλλα, φίλε Σάντρο, Μιλ... χαιρετίσματα...

Κ.Δ.Χ.

Η ΔΙΚΗ ΜΑΣ ΝΙΚΑΙΤΗ ΚΟΝΤΟΥΡΗ ΜΕ ΤΟ «ΕΘΝΙΚΟ» ΚΑΙ ΤΗ «ΜΗΔΕΙΑ» ΣΤΗΝ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

Συνεχίζοντας τις επιτυχημένες εμφανίσεις του στο εξωτερικό, το Εθνικό μας Θέατρο με τη «Μήδεια», σε σκηνοθεσία της δικής μας Νικαίτης Κοντούρη, έφθασε τον περασμένο Μάϊο και στη μακρυνή Αυστραλία, όπου έδωσε δύο παραστάσεις στο Σίδνεϋ και τη Μελβούρνη. Οι παραστάσεις στάθηκαν ένα μεγάλο καλλιτεχνικό γεγονός και κάνανε τους εκεί, πολυπληθείς ομογενείς μας πραγματικά περήφανους.

Ευχαριστούμε τον αγαπητό συμπατριώτη μας στο Σίδνεϋ και συνδρομητή του περιοδικού μας Κώστα Βασιλείου και συνχωριανό της Νικαίτης (Κάτω Σουδενιώτες και οι δυο) για τις φωτογραφίες και τις εφημερίδες με τα ενθουσιώδη σχόλια του Ελληνικού και Αυστραλιανού τύπου, μερικά από τα οποία και δημοσιεύουμε.

Στη Νικαίτη Κοντούρη, μαζί με τη χαρά μας και τις ευχές όλων των Ζαγορίσιων, για όλο και πιο υψηλούς στόχους.

Η Σ. Επιτροπή

Η Νικαίτη Κοντούρη και η Καρυοφυλλιά Καραμπέτη με τον Κώστα Βασιλείου και την οικογένειά του στο σπίτι του στο Σίδνεϋ

Από την άφιξη του «Εθνικού Θεάτρου» στο Σίδνεϋ και την υποδοχή του από τους εκπροσώπους των ομογενών μας

Άποψη των παρευρισκομένων στην πρεμιέρα της «Μήδειας» στο State Theatre στο Σύδνεϋ.

«Sydney Morning Herald»: Πώς έκαναν θρίαμβο την τραγωδία

Με τον τίτλο «Πώς έκαναν θρίαμβο την τραγωδία» (Turning a tragedy into a triumph) η μεγάλης κυκλοφορίας αυστραλιανή εφημερίδα «Sydney Morning Herald» παρουσίασε χθες το Εθνικό Θέατρο της Ελλάδος στο αυστραλιανό κοινό και αναφέρθηκε σε έκταση στο έργο «Μήδεια» που παρουσιάζει σήμερα, αύριο και την Κυριακή στο State Theatre του Σύδνεϋ.

Με πολύ κολακευτικά σχόλια για την σκηνοθέτη Νικαίτη Κοντούρη, την πρωταγωνίστρια Καρυοφυλλιά Καραμπέτη και το επιτελείο των άλλων 18 ηθοποιών της παράστασης, το άρθρο αναφέρει την τεράστια επιτυχία των παραστάσεων της «Μήδειας» από τον ίδιο θίασο στην Επίδαυρο, στην Δωδώνη, στην Κωνσταντινούπολη, στην Άγκυρα, στο Στρασβούργο και μετά το Σύδνεϋ παρουσιάζονται στην Μελβούρνη και τον Σεπτέμβριο στη Ν. Υόρκη.

Το αθάνατο έργο του Ευριπίδη θα χαρούν οι συμπάροικοι μαζί με το αγγλόφωνο κοινό, αφού το κείμενο του έργου που είναι σε νεοελληνική γλώσσα θα παρουσιάζεται ταυτόχρονα και σε οθόνη στα αγγλικά.

Άποψη των παρευρισκομένων στην πρεμιέρα της «Μήδειας» στο State Theatre στο Σύδνεϋ.

Ο Ελληνικός Κήρυκας THE GREEK HERALD ΣΕΛΙΣ 16

Αποθέωση στην πρεμιέρα της "Μήδειας" στο Σύδνεϋ

Η ταλαντούχα σκηνοθέτης ΝΙΚΑΙΤΗ ΚΟΝΤΟΥΡΗ. Με γνήσια ελληνική ιδιοσυγκρασία, γέννημα του ξακουστού Ζαγοριού Ιωαννίνων, δεν παραλείπει να πηγαίνει κάθε χρόνο στο πανηγύρι του χωριού της, να χαίρεται τα κλαρίνα και τους δημοτικούς χορούς και να δηλώνει την αγάπη της στο άκουσμα του δημοτικού τραγουδιού και ιδιαίτερα στο «Δεν μπορώ μανούλ', μ', δεν μπορώ, σύρε...» που το βρίσκει σαν μια από τις πολλές ζεστές ποιητικές εκφράσεις του ελληνικού λαού.

(«ΕΛΛ. ΚΗΡΥΚΑΣ» του Σίδνεϋ)

Δήλωση της Νικαίτης Κοντούρη σκηνοθέτιδος της «ΜΗΔΕΙΑΣ»

Σε δήλωσή της στα ομογενειακά ΜΜΕ του Σίδνεϋ λίγες ώρες μετά την τελευταία παράσταση της «Μήδειας» στο State Theatre, για τις εντυπώσεις του θιάσου από την παραμονή του στό Σίδνεϋ και το μήνυμα που θα μεταφέρει στην Ελλάδα, η κ. Νικαίτη Κοντούρη, σκηνοθέτις του έργου είπε: «Ένα μεγάλο ευχαριστώ σε όλους εσάς που κάνατε ότι περνούσε από το χέρι σας για να τύχουμε αυτής της υπέροχης υποδοχής και να διευκολύνετε τις παραστάσεις μας που δόθηκαν με μεγάλη επιτυχία τελικά. Τέλος καλό, όλα καλά λοιπόν για όλους μας», είπε η κ. Κοντούρη και πρόσθεσε: «Είναι κρίμα που φεύγουμε από το Σίδνεϋ, ήταν πολύ σύντομο το ταξίδι. Αυτό που θα μεταφέρουμε στην Ελλάδα, πέρα από την συγκίνηση και την χαρά και το αίσθημα της επιτυχίας που κουβαλάμε, είναι ότι η Ελλάδα θα πρέπει να στείλει σύντομα, ακόμη μια τραγωδία στην Αυστραλία».

ΚΑΠΕΣΟΒΟ - ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ

Ο τομέας Φιλοσοφίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων οργάνωσε στα Γιάννινα στις 28, 29 και 30 Μαΐου επιστημονικό συνέδριο με θέμα «Ρήγας Φεραίος για μια νέα ερευνητική συγκομιδή». Η τρίτη μέρα του συνεδρίου, Σάββατο 30 Μαΐου, περιελάμβανε περιήγηση στο Ζαγόρι με επίκεντρο το Καπέσοβο.

Οι σύνεδροι έφτασαν στο χωριό γύρω στι 11 π.μ. Ξεναγήθηκαν στην Πασχαλειο Σχολή, όπου εκτίθεται λαογραφικό υλικό και ερεύνησαν την βιβλιοθήκη της Σχολής με τις σπάνιες εκδόσεις. Παράλληλα προσφέρθηκαν αναψυκτικά, καφές κλπ. Στη συνέχεια, στη μεγάλη κρεβάτα του ορόφου της Σχολής, ο χωριανός μας καθηγητής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. Γιώργος Παπαγεωργίου, παρουσίασε το αντίτυπο της «Χάρτας της Ελλάδος» του Ρήγα Βελεστινλή, το οποίο, σημειωτέον, με απόφαση του Υπ. Πολιτισμού κ. Ευάγγελου Βενιζέλου χαρακτηρίστηκε ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο (ΦΕΚ 485/20-5-98).

Ο κ. Παπαγεωργίου αναφέρθηκε στο ποικίλο περιεχόμενο της Χάρτας, δηλαδή στις επιπεδογραφίες, στις ιστορικές σημειώσεις, στα νομίσματα και σε άλλες σημαντικές πληροφορίες που αποτυπώνονται στο αντίτυπο. Αναφέρθηκε επίσης στο συγγραφικό και ποιητικό έργο του Ρήγα και στις αιτίες που οδήγησαν στην έκδοση της Χάρτας. Δεν παρέλειψε να ασχοληθεί με το τραγικό τέλος του Ρήγα και των συντρόφων του. Εδώ πρέπει να σημειώσω ότι την ίδια μέρα (30-5-98) στην Ζίτσα τιμήθηκε η μνήμη του Δημητρίου Νικολίδη, συντρόφου και συμμάρτυρα του Ρήγα. Η Κοινότητα Καπεσόβου έστειλε στη Ζίτσα φωτοαντίγραφο της Χάρτας για χρήση του κεντρικού ομιλητή κ. Ευάγγελου Βεκρή, Λυκειάρχη-Φιλολόγου.

Και ξαναγυρίζουμε στο Καπέσοβο όπου, μετά το τέλος της παρουσίασης από τον κ. Παπαγεωργίου, έγινε συζήτηση για το περιεχόμενο της Χάρτας, για τον αριθμό των αντιτύπων που διασώ-

ζονται στην Ελλάδα και για το πως βρέθηκε ένα αντίτυπο στο Καπέσοβο. Ο υποφαινόμενος πιθανολόγησα την αγορά του αντιτύπου από τον Καπεσοβίτη Κώστα Γεωργίου (φιλόλογο, συγγραφέα, λεξικογράφο, μεταφραστή, διορθωτή κλπ.), ο οποίος ζούσε στη Βιέννη, πιστεύω ότι συνεργάστηκε στις διάφορες εκδόσεις του Ρήγα και είχε μαζί του για σπουδές τον Αλέξη Νούτσο, μετέπειτα Γενικό Προεστώτα Ζαγορίου και Ιωαννίνων (βλ. «Αλέξης Νούτσος» του Κ. Βαρζώκα, Ιωάννινα 1971, σελ. 40).

Οι σύνεδροι αμέσως μετά επισκέφτηκαν τον Άγιο Νικόλαο Καπεσόβου, που ιστορήθηκε το 1793, για να θαυμάσουν την τέχνη των Καπεσοβιτών αγιογράφων της οικογένειας Βογά και στη συνέχεια τον Άγιο Νικόλαο Τσεπελόβου, που ιστορήθηκε το 1786, από την ίδια οικογένεια των Καπεσοβιτών αγιογράφων. Ο Άγιος Νικό-

λαος Τσεπελόβου, μετά τη συντήρηση που έγινε, με γενναία δαπάνη της κ. Εμπειρικού Δούμα, προκάλεσε δέος και θαυμασμό στους επισκέπτες και ευχαρίστησαν θερμά τον Γιάννη Γκούρη για την ενέργεια που τους έκανε.

Το μεσημέρι, στο μεσοχώρι του Καπεσόβου, παρατέθηκε γεύμα, όπου κυριάρχησαν οι ζαγορίσιες πίτες. Χωρίς να λείπει η νοστιμιά από καμιά πίτα, προκάλεσαν εντύπωση η φακόπιτα, η τραχανόπιτα και το συκωτομπρίαμο. Προσωπικά εκτίμησα δεόντως το ντόπιο κρασί του κ. Θουκυδίδη Παπαγεωργίου. Στο όμορφο ανοιξιάτικο περιβάλλον προστέθηκε και η ευχάριστη διάθεση των συνέδρων, έτσι ώστε το αποτέλεσμα να είναι το αναμενόμενο. Το γεύμα προσ-

φέρθηκε από το Συμβούλιο Εδαφικής Περιφέρειας Κεντρικού και Δυτικού Ζαγορίου και οι πίτες πλάστηκαν από τις νοικοκυρές του χωριού.

Το Καπέσοβο εκφράζει τις ευχαριστίες του στην οργανωτική επιτροπή του συνεδρίου για την επιλογή της και στους κ.κ. συνέδρους που μας τίμησαν με την παρουσία τους. Ήταν μαζί μας ο κ. Αριστόβουλος Μάνεσης, Ακαδημαϊκός, καθηγητής του Συνταγματικού Δικαίου, η κ. Αικατερίνη Κουμαριανού, καθηγήτρια Νέας Ελληνικής Φιλολογίας Πανεπιστημίου Σορβόνης, οι κ.κ. Μανόλης Παπαθωμόπουλος, Ερατοσθένης Καψωμένος, Παναγιώτης Νούτσος, Γιώργος Παπαγεωργίου, όλοι τους καθηγητές του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Επίσης κ. Μαρία Χατζηγιακουμή - Νούτσου, φιλόλογος, καθώς κι άλλοι καθηγητές, που ας με συγχωρήσουν επειδή μου διαφεύγουν τα ονόματα. Πρέπει επίσης να ευχαριστήσουμε το Συμβούλιο Εδαφικής Περιφέρειας Κεντρικού και Δυτικού Ζαγορίου για το γεύμα που πρόσφερε, καθώς και τον Πρόεδρό του κ. Γαβριήλ Παπανα-

στασίου, που ήταν σύνεδρος. Μας τίμησαν με την παρουσία τους ο κ. Γιώργος Δούβλης, Πρόεδρος Άνω Πεδινών και ο κ. Γιάννης Γκούρης, Αντ/ρος Τσεπελόβου. Παρέστησαν επίσης αρκετά μέλη του ΔΣ της Ιστορικής και Λαογραφικής Εταιρείας Ζαγορίου και τους ευχαριστούμε.

Τέλος πρέπει να γίνει ιδιαίτερη μνεία για τις νοικοκυρές του χωριού που ετοίμασαν τις νόστιμες πίτες και για τα παιδιά του συλλόγου που ανέλαβαν και διεκπεραίωσαν άριστα την φροντίδα του γεύματος.

Απόστολος Ντιναλέξης

Η ΧΑΡΤΑ ΤΟΥ ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ ΣΤΟ ΚΑΠΕΣΟΒΟ ΖΑΓΟΡΙΟΥ ΩΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟ ΜΝΗΜΕΙΟ

Στις 8 Αυγούστου 1997 δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 684, τ. Β΄) απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού με την οποία χαρακτηρίζονταν ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία «τα εν Ελλάδι ευρισκόμενα αντίτυπα της Χάρτας της Ελλάδος του Ρήγα Φεραίου Βελεστινλή (1796-1797)».

Στην παραπάνω απόφαση αναφέρονταν ένα προς ένα «τα γνωστά μέχρι στιγμής αντίτυπα (15 τον αριθμό) σωζόμενα εν όλω ή εν μέρει». Στον κατάλογο όμως αυτό δεν συμπεριλαμβάνονταν το μοναδικό σωζόμενο και υπάρχον στην περιοχή του Ζαγορίου αντίτυπο, το οποίο φυλάσσεται στο χωριό Καπέσοβο και το οποίο πρέπει να σημειωθεί ότι είναι πλήρες.

Το γεγονός έπεσε στην αντίληψή μου και σαν τακτικός επισκέπτης και φίλος του Καπεσόβου ενημέρωσα σχετικά την Κοινότητα. Η Κοινότητα Καπεσόβου με τη σειρά της υπέβαλλε αίτηση στο Υπουργείο Πολιτισμού ζητώντας να χαρακτηριστεί ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο και το αντίτυπο της Χάρτας του Ρήγα που βρίσκεται στο Καπέσοβο.

Πράγματι το Υπουργείο Πολιτισμού, αφού έγινε η σχετική πραγματογνωμοσύνη, παρέπεμψε το θέμα στο Αρχαιολογικό Συμβούλιο, το οποίο με την υπ' αριθμ. 19/1-4-98 γνωμοδότησή του χαρακτήρισε «το αντίτυπο της Χάρτας της Ελλάδος του Ρήγα Βελεστινλή, που φυλάσσεται στην Κοινότητα Καπεσόβου Ν. Ιωαννίνων ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο». Η σχετική Υπουργική απόφαση δημοσιεύτηκε στην Εφημ. της Κυβερνήσεως στις 20-5-98 (ΦΕΚ 485, Τ. Β΄).

Η αξιοποίηση της παραπάνω απόφασης στην κατεύθυνση της πολιτιστικής και τουριστικής ανάπτυξης του Καπεσόβου και του Ζαγορίου γενικότερα πρέπει να αποτελέσει σημείο προβληματισμού για όλους τους ενδιαφερομένους φορείς της περιοχής.

Σωτήρης Αθανασέλης

Οι αρμοδιότητες των τοπικών μας Συμβουλίων

Τι λέει ο νόμος 2539/97 του «Καποδίστρια»

Στις 4-12-97 δημοσιεύτηκε ο υπ' αρ. 2539 νόμος του Υπουργείου Εσωτερικών και Δημόσιας Διοίκησης «περί της λειτουργίας των νέων Δήμων της χώρας μας».

Η νομοθετική αυτή ρύθμιση αναφέρεται σε πλείστα θέματα. Εκείνο όμως, που **ενδιαφέρει και απασχολεί, προβληματίζει και ανησυχεί** τους πλείστους κατοίκους των μικροκοινοτήτων γενικά ολόκληρου του Ζαγορίου σήμερα, είναι το υπ' αρ. 6 άρθρο αυτού του νόμου, που αναφέρεται **«στις αρμοδιότητες και στα καθήκοντα των τοπικών, τριμελών πλέον Συμβουλίων** και των προέδρων τους».

Αυτές ακριβώς τις αρμοδιότητες (αν όντως υπάρχουν... κι αν όντως θα ισχύσουν και λειτουργήσουν...) πρέπει να τις γνωρίσουμε και να τις συνειδητοποιήσουμε από τώρα και προ της λειτουργίας των νέων Δήμων της περιοχής μας... όλοι μαζί.

Και πρέπει να τις πληροφορηθεί και να τις πλησιάσει, να τις μελετήσει και να τις εξετάσει και ο πλέον **απλός και αφανής πολίτης αυτών των μικροκοινοτήτων του τωρινού μας Ζαγορίου.** Γιατί, έτσι και μόνον θα ενημερωθεί, έτσι και μόνον θα προβληματιστεί, έτσι και μόνον **θα δράσει και θ' αντιδράσει σωστά και ειλικρινά, τίμια κι αντικειμενικά, ψύχραιμα κι αποφασιστικά,** για να μη χαθεί και αφανιστεί παντελώς η πρώην μικροκοινότητά του και να τύχει κάποιων λύσεων και επιλύσεων, σωστών και αμεροληπτων, ψύχραιμων και αποδοτικών, γι αυτή την ώρα.

* * *

Αναδημοσιεύοντας λοιπόν αυτό, το υπ' αρ. 6 άρθρο του νέου νόμου του **«Καποδίστρια»** ελπίζω, ότι θα έχουν όλοι οι Ζαγορίσιοι, κι όλοι οι ευαίσθητοι πολίτες, τη θέληση και τη διάθεση **να το διαβάσουν και να τα μελετήσουν, να το δουν και να το κατανοήσουν,** αφού η διατύπωσή του είναι σαφής και ψύχραιμη και δεν απαιτεί ειδικές γνώσεις και ειδικές εμπειρίες και ερμηνείες.

Οι συζητήσεις, που θα γίνουν μετά, μεταξύ μας (ύστερα απ' την ανάγνωση και μελέτη αυτού του άρθρου) **θα μας βοηθήσουν όλους να δράσουμε και ν' αντιδράσουμε ψύχραιμα και σωστά, αμερόληπτα και λογικά,** για το καλό και την επιβίωση των μέχρι τώρα Μικροκοινοτήτων μας.

Και ιδού το υπ' αρ. 6 άρθρο του νέου νόμου 2539/97:

Άρθρο 6
Αρμοδιότητες τοπικών συμβουλίων και των προέδρων τους-Λειτουργία

1. Το τοπικό συμβούλιο έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α. Εκφέρει γνώμη και διατυπώνει προτάσεις προς το δημοτικό συμβούλιο για όλα τα ζητήματα που ενδιαφέρουν το δημοτικό διαμέρισμα.

Διατυπώνει προτάσεις στα πλαίσια της κατάρτισης του τεχνικού προγράμματος του δήμου για τα εκτελεστέα έργα και προγράμματα που αφορούν την περιφέρειά του.

β. Παρακολουθεί την υλοποίηση των έργων και προγραμμάτων που εκτελούνται στο δημοτικό διαμέρισμα, έχοντας δικαίωμα να λαμβάνει γνώση των οικονομικών και τεχνικών στοιχείων που αφορούν, τη μελέτη και εκτέλεση των έργων και προγραμμάτων αυτών και υποβάλλει σχετικές προτάσεις προς τα αρμόδια όργανα του δήμου.

γ. Παρακολουθεί τη λειτουργία των κέντρων και εγκαταστάσεων παροχής διοικητικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και αθλητικών εξυπηρετήσεων του δήμου που λειτουργούν στο δημοτικό διαμέρισμα και προτείνει στα αρμόδια όργανα του δήμου τη λήψη μέτρων για τη βελτίωση της οργάνωσης και λειτουργίας τους.

δ. Προτείνει κατά τις ισχύουσες διατάξεις στη δημοτικό συμβούλιο τον ορισμό μελών, των διοικητικών συμβουλίων, ιδρυμάτων, νομικών προσώπων δημοσίου δίκαιου και επιχειρήσεων του δήμου που λειτουργούν στο δημοτικό διαμέρισμα.

ε. Ασκεί τις αρμοδιότητες που του ανατίθενται σύμφωνα με την παρ. 2.

2. Το δημοτικό συμβούλιο με απόφαση του που λαμβάνεται μέσα στο πρώτο εξάμηνο της δημοτικής περιόδου, με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, μπορεί να αναθέτει στα τοπικά συμβούλια ή στον πρόεδρό τους αρμοδιότητές του στους εξής τομείς:

— Τη συνάντηση και λειτουργία των εσωτερικών δικτύων ύδρευσης, των αντιλιοστασίων και των υδρομαστεύσεων.

— Τη συντήρηση και λειτουργία του δικτύου άρδευσης.

— Τη συντήρηση και λειτουργία εγκαταστάσεων στους βοσκοτόπους.

— Τη συντήρηση του συστήματος αποχέτευσης.

— Τη συντήρηση και λειτουργία παιδικών χαρών και άλλων παιδιών.

— Τη συντήρηση και λειτουργία σχολικών κτιρίων και του εξοπλισμού τους.

— Τη συντήρηση και λειτουργία των νεκροταφείων.

— Τη συντήρηση των δημοτικών οδών και γεφυρών, πλατειών και των άλλων κοινόχρηστων χώρων, καθώς και των αγροτικών οδών.

—Την εφαρμογή πολιτιστικών, ψυχαγωγικών και αθλητικών προγραμμάτων και τη συντήρηση και λειτουργία των αντίστοιχων εγκαταστάσεων.

— Την παροχή υπηρεσιών και προστασίας στους ηλικιωμένους κατοίκους της περιοχής του, στο πλαίσιο της κοινωνικής πολιτικής του δήμου.

— Την παροχή υπηρεσιών για την τουρκική αξιοποίηση και προβολή του δημοτικού διαμερίσματος.

Στην απόφαση του δημοτικού συμβουλίου αναφέρεται υποχρεωτικά και λεπτομερώς ο τρόπος και οι όροι άσκησης των ανατιθέμενων αρμοδιοτήτων. Το δημοτικό συμβούλιο μπορεί επίσης να αναθέτει αρμοδιότητές του και σε όποιον άλλο τομέα κρίνει σκόπιμο με κριτήριο την εξυπηρέτηση των κατοίκων, την αποτελεσματικότητα και την οικονομία. Οι αποφάσεις της παραγράφου αυτής τοιχοκολλώνται στο δημοτικό κατάστημα κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 96 παρ. 6 του π.δ/τος 410/1995.

3. Αν, για οποιονδήποτε λόγο, το τοπικό συμβούλιο δεν ασκεί τις παραπάνω αρμοδιότητες, τότε τις ασκεί ο δήμος με τα κατά περίπτωση αρμόδια όργανα.

4. Το τοπικό συμβούλιο έχει τις ακόλουθες ειδικές αρμοδιότητες:

α. Ο πρόεδρός του ή και μέλη του συμμετέχουν στη διοίκηση κληροδοτήματος στην οποία, αντιστοιχα προβλέπεται σύμφωνα με την πράξη σύστασής του ή συμμετοχή του δημάρχου του καταργούμενου δήμου ή προέδρου της καταργούμενης κοινότητας, δημοτικών ή κοινοτικών συμβούλων. Στην περίπτωση που το κληροδότημα αποτελεί κεφάλαιο αυτοτελούς διαχείρισης τις πράξεις διαχείρισης εκδίδει η δημαρχιακή επιτροπή μετά από σύμφωνη γνώμη του τοπικού συμβουλίου.

Η αποδοχή κληροδοτήματος, κληρονομιάς ή δωρεάς, η οποία διατίθεται ρητά και αποκλειστικά για δημοτικό διαμέρισμα, γίνεται από τη δημαρχιακή επιτροπή μετά από σύμφωνη γνώμη του οικείου τοπικού συμβουλίου.

β. Διατυπώνει σύμφωνη γνώμη στο δημοτικό συμβούλιο για τον τρόπο διάθεσης των βοσκήσιμων εκτάσεων που βρίσκονται στην περιφέρεια του δημοτικού διαμερίσματος.

γ. Διατυπώνει σύμφωνη γνώμη για την εκμίσθωση χωρίς δημοπρασία δασικών εκτάσεων, που βρίσκονται στην περιφέρεια του δημοτικού διαμερίσματος, κατά τις διατάξεις του άρθρου 257 του π.δ/τος 410/1995.

δ. Εκφέρει γνώμη για την αξιοποίηση, ανταλλαγή, δωρεά, εκποίηση περιουσιακών στοιχείων που ανήκαν στον καταργηθέντα Ο.Τ.Α. η προσαρτηθέντα συνοικισμό.

5. Αποφάσεις των οργάνων του δήμου, που αναφέρονται σε δραστηριότητες και ενέργειες οι οποίες αφορούν στη διατήρηση του χαρακτήρα παραδοσιακού οικισμού, λαμβάνονται μετά από γνώμη του οικείου τοπικού συμβουλίου.

6. Ο πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου:

— Συγκαλεί και εκπροσωπεί το τοπικό συμβούλιο.

— Υπογράφει βεβαιώσεις, πιστοποιητικά και άλλα έγγραφα για τα οποία τον έχει εξουσιοδοτήσει ο δήμαρχος με απόφασή του.

— Ενημερώνει το δήμαρχο και τα άλλα αρμόδια όργανα του δήμου για τα προβλήματα του δημοτικού διαμερίσματος και συνεργάζεται με αυτά και τις αρμόδιες υπηρεσίες για την επίλυσή του.

— Ασκεί όσες αρμοδιότητες του μεταβιβάζει ο δήμαρχος ή το δημοτικό συμβούλιο με απόφασή τους που δημοσιεύεται σε μία τουλάχιστον ημερήσια ή, αν δεν υπάρχει, εβδομαδιαία εφημερίδα της πρωτεύουσας του νομού. Αν ο πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου και ο αναπληρωτής του απουσιάζουν ή κωλύονται αυτές τις αρμοδιότητες τις ασκεί ο δήμαρχος.

— Εκτελεί τις αποφάσεις του τοπικού συμβουλίου και

— Ενεργεί πληρωμές με σύσταση πάγιας προκαταβολής κατά τις σχετικές διατάξεις του π.δ/τος 410/1995.

7. Οι συνεδριάσεις του τοπικού συμβουλίου είναι δημόσιες. Το συμβούλιο έχει απαρτία, όταν είναι παρόντα τα περισσότερα μέλη του. Τα τριμελή συνεδριάζουν με την παρουσία όλων των μελών τους.

8. Ο πρόεδρος καλεί το συμβούλιο σε συνεδρίαση, διευθύνει τη συζήτηση, φροντίζει με κάθε κατάλληλο μέτρο για την τάξη στη συνεδρίαση και μπορεί να διατάξει να αποβληθεί από το σημείο του κάθε πρόσωπο που διαταράσσει τη συνεδρίαση.

9. Το συμβούλιο αποφασίζει με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, αν δεν υπάρχει άλλη διάταξη που να ορίζει διαφορετικά. Σε περίπτωση ισοψηφίας επικρατεί η ψήφος του προέδρου. Απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων είναι ακέραιος αριθμός που είναι αμέσως μεγαλύτερος από το ένα δεύτερο του συνολικού των μελών του.

10. Τα καθήκοντα του γραμματέα του συμβουλίου ασκεί υπάλληλος του δήμου που ορίζεται από το δημοτικό συμβούλιο που ορίζεται από τον πρόεδρο του τοπικού συμβουλίου.

11. Στη συνεδρίαση του συμβουλίου τηρούνται πρακτικά σε ειδικό βιβλίο αριθμημένο και μονογραφημένο από τον πρόεδρο ή σε φύλλα χάρτου αριθμημένα και μονογραφημένα από τον ίδιο. Στο τέλος του έτους τα πρακτικά αυτά βιβλιοδετούνται με ευθύνη του προέδρου και του γραμματέα.

Στα πρακτικά καταχωρίζονται από τον πρόεδρο και το γραμματέα και οι απόψεις της μειοψηφίας.

12. Τα δημοτικά συμβούλια λειτουργούν νόμιμα έστω και με έλλειψη σύνθεση και στις περιπτώσεις που οποιονδήποτε λόγο δεν υπάρχουν τα εδροι τοπικών συμβουλίων.

13. Όπου από τις διατάξεις του παρόντος νόμου προβλέπεται η διατύπωση πρότασης ή γνώμης από τα τοπικά συμβούλια, αυτή υποβάλλεται εντός ανατρεπτικής προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή του αιτήματος, μετά την πάροδο της οποίας τα αρμόδια όργανα αποφασίζουν χωρίς αυτήν.

14. Ειδικά για τους προέδρους των τριμελών τοπικών συμβουλίων (δημοτικούς παρέδρους) εφαρμόζονται κατ' αναλογία και οι διατάξεις του άρθρου 8 παράγραφοι 1, 3 β' και γ', 4 έως και 13.

* * *

Αναμένω σκέψεις και προτάσεις σωστές και δίκαιες αντιδράσεις αυτό ειδικά το άρθρο, που αφορά μικροκοινότητές μας και θα τις κάνει αύριο **να θιώσουν, ή να αποθιώσουν να δώσουν το «παρών», η το σ χώς «απών»...** στον αυριανό και μ λοντα «Καποδίστρια» του Ζαγο και των Ιωαννίνων, της Ηπείρου της Ελλάδας, γενικότερα.

Υ.Γ. Σε αμέσως επόμενο σημά μου, θα καταγράψω **όλα τα κι όλα τα κατά... για το μακροσκ και πολύλογο αυτό άρθρο** του νό «Καποδίστρια» όπως ελπίζω να μουν και πλείστοι άλλοι Ζαγορ αμερόληπτα και ψύχραιμα.

Και βέβαια αυτό θα το κάμω **ως ειδικός και εξειδικευμένος** ως απλός και ανήσυχος, ανεν στος και προβληματισμένος πολ αυτής της χώρας, (κι όσο βέβαια ρώ, ως αφανής και ελάχιστος Ζαγ σιος).

ΜΑΤΘΑΙΟΣ ΛΕΚΟ

ΜΙΚΡΑ ΑΛΛ' ΟΧΙ ΑΣΗΜΑΝΤΑ ΑΡΙΘ. 5

Α) Πάλι για το Δήμο Τύμφης

Μου φαίνεται πως με τις συνενώσεις των Κοινοτήτων στην περιοχή μας την έχω πάθει σαν εκείνον της παροιμίας, που είχε πιάσει έναν κλέφτη, τον άφηνε ελεύθερο, αλλά δεν άφηνε πια αυτόν ο κλέφτης. Εκεί που υπολόγιζα πως δε θα χρειαζόταν να ασχοληθώ ξανά με το θέμα και τα επακόλουθά του μια και μπήκαμε σε προεκλογική περίοδο να σου ο λόγος από το ίδιο πρόσωπο, που πρότεινε —και δυστυχώς εισακούστηκε— τον τίτλο «Δήμος Τύμφης», πως λύση είναι και το να μετονομαστούν οι δύο άλλοι Δήμοι του Ζαγοριού σε «Δήμο Βάρδα» ο του Ανατολικού Ζαγορίου και σε «Δήμο Βίκου» ο του Κεντρικού Ζαγορίου. (Ιδε σχετικό ρεπορτάζ στο προπερασμένο φύλλο του περιοδικού του κ. Απ. Ντιναλέξη).

Δεν ξέρω βέβαια τι έχει πάθει ο προτείνας με τη λέξη «Ζαγόρι», αλλά δε δέχομαι με τίποτε (όπως δεν το δεχόταν και το σύνολο της ομήγυρης που ενώπιόν της έγινε η νέα πρόταση) να εξαφανιστεί και να αντικατασταθεί από τα «ουδέτερα ονόματα» **Βάρδας και Βίκος** και έτσι να ολοκληρωθεί το μέγα λάθος που έγινε με το «Δήμος Τύμφης». Και μάλιστα χωρίς καμιά επιχειρηματολογία και αιτιολόγηση, όπως για το ποια σχέση έχουν οι δέκα από τις δεκαπέντε Κοινότητες του Δήμου Κεντρικού Ζαγορίου με το Βίκο και για το γιατί να μενουν έξω οι τρεις που κατέχουν όλη τη βορειοανατολική πλευρά του.

Για να τελειώνουμε με αυτή την ιστορία: οι πρώτες αποφάσεις των δυο Δήμων, Τύμφης και Κεντρικού Ζαγορίου, πρέπει να είναι για την ένωσή τους. Για να πάψει αυτομάτως και ο τίτλος «Δήμος Τύμφης».

Β) Απλό κτηματολόγιο

Πολλές φορές έχω προτείνει, πλην χωρίς ανταπόκριση, στους χωριανούς μου να φτιάξουμε ένα απλό ανεπίσημο κτηματολόγιο. Δηλαδή, ο κάθε χωριανός να καταθέσει στο Κοινοτικό Συμβούλιο έναν κατάλογο με πληροφορίες (θέση, έκταση, σύνορα, στοιχεία τίτλων αν υπάρχουν) για την κτηματική περιουσία που κατέχει, συνήθως από κληρονομιά. Σήμερα που στα χωριά μας έχουν εγκαταλειφθεί τα πάντα, τα παιδιά μας, που τα περισσότερα δεν έχουν ζήσει εκεί, δε γνωρίζουν όχι μόνο την ακριβή θέση των κτημάτων που κληρονομούν και την έκτασή τους, αλλά ούτε την περιοχή που βρίσκονται. Ευτυχώς ζουν ακόμη μερικοί συγχωριανοί μας, που ξέρουν όλα αυτά τα πράγματα και μπορούν να υποδείξουν στον καθένα μας που είναι τα κτήματά μας. Δεν είναι δα ανάγκη με μεγάλη ακρίβεια όσον αφορά τουλάχιστον στα σύνορα.

Το Κοινοτικό Συμβούλιο, όσο υπάρχει ακόμη, να πάρει τις δηλώσεις, να τις επαληθεύσει χοντρικά και να τις καταγράψει σ' ένα απλό σκαρίφημα με τη θέση και τους γείτονες κατά περιοχή. Έτσι θα υπάρχει μία βάση, όταν από χρόνια φτάσει το επίσημο κρατικό κτηματολόγιο και για να βεβαιώνονται οι επίσημες δηλώσεις περιουσιακών στοιχείων, που υποβάλλονται στην Εφορία.

Εκτός από τα παραπάνω η προεργασία αυτή μπορεί να αποδώσει και άμεσα οφέλη. Είναι γνωστό ότι οι οικισμοί των χωριών μας έχουν πρόσφατα επεκταθεί σε σημείο να διπλασιαστεί ο οικοδομήσιμος χώρος τους. Πολλά χωραφάκια, λιβαδάκια και όχτοι έγιναν με μιας οικόπεδα και απόκτησαν αξία. Σκεφθείτε τώρα αν κάποιος έχει μέσα στο χώρο αυτό ένα κτηματάκι και δεν το γνωρίζει...

γ) Η εντοίχια διακόσμηση

Ο γνωστός συντηρητής έργων τέχνης κ. Πέρος Μπέχλης με την κατατοπιστικότατη ομιλία του που έγινε στο πλαίσιο των εκδηλώσεων του Πνευματικού Κέντρου «ΚΩΣΤΑΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ» τον περασμένο Μάη στην Ε.Η.Μ., έθεσε πάλι το πρόβλημα της συντήρησης των τοιχογραφιών, που υπάρχουν σε πολλά σπίτια στο Ζαγόρι. Όπως ξέρουμε, οι παπούδες μας, όσοι είχαν την ευαισθησία και τη δυνατότητα, φτιάχνοντας τα σπίτια τους, που οφείλονταν κυρίως στα «καζάντια» τους στην ξενιτιά, φρόντιζαν να τα στολίζουν με ωραιότατες τοιχογραφίες έργα των Χιονιαδιτών ζωγράφων. Πολλά από τα έργα αυτά εξακολουθούν να αντέχουν στον καιρό και να αποτελούν ένα από τα υπέροχα κοσμήματα των σπιτιών μας, που όλοι οι επισκέπτες του τόπου μας θέλουν να τα ιδούν. Κάποιων όμως η αντοχή έχει εξαντληθεί και παρουσιάζουν μεγάλες φθορές, που δείχνουν ότι λίγος είναι ο χρόνος που τους απομένει. Η ανάγκη επομένως της συντήρησής τους προβλέπει επιτακτική, που ωστόσο το βάρος της με μπορεί να πέσει στους ώμους των ιδιοκτητών που μετά βίας κρατούν ορθά τα σπίτια. Μόνη λύση κρατική μέριμνα. Αυτήν ας επιδιώξουμε μέσω των συλλογικών φορέων μας. Κάποιος ας το ξεκινήσει κι όλοι να πιέζουμε συνεχώς, ώσπου να πραγματοποιηθεί. Και επιμένω στο «συνεχώς», γιατί ξέρω πως, όταν ζητούμε κάτι περιμένουμε η αρχική αίτηση να καρποφορήσει από μόνη της χωρίς να την θυμίζουμε ξανά και ξανά. Ε! όχι, δε γίνεται!

δ) Οι επισκευές των σπιτιών μας

Όμως τό 'να φέρνει τ' άλλο. Έτσι περνούμε στο θέμα της συντήρησης και επισκευής τωνσπιτιών μας — γι' άλλη μια φορά. Το Κράτος κήρυξε τα χωριά μας παραδοσιακά και διατηρητέα. Πολύ σωστά. Αλλά έμεινε σ' αυτό το σημείο αναθέτοντας το βάρος όλων των οικονομικών συνεπειών στις πλάτες των ιδιοκτητών μη λογαριάζοντας κατά πόσο αυτές είναι ικανές να το σηκώσουν. Δηλώνει κιόλας πως δεν έχει δραχμή να διαθέσει· είναι, λέει, φτωχό. Ας το πάρουμε κι έτσι.

Θα μπορούσε όμως το καλό μας Κράτος να βοηθήσει σημαντικά τους βαρυφορτωμένους, τους ανήμπορους ιδιοκτήτες, αν είχε λιγάκι πρακτικό μυαλό, **χωρίς να ξοδιάσει δεκάρα.** Αυτά τα 'χουμε ξαναπεί και ξαναγράψει· πλην ματαίως. Τα επαναλαμβάνουμε σύντομα πάλι εδώ, μήπως κάποιος τα ψιθυρίσει σε κανένα υπουργικό αφτί, που θα κατανοήσει το πρόβλημα και κουνήσει το δαχτυλάκι του. Δε χρειάζεται περισσότερο. Λοιπόν:

1. Να χορηγείται κάθε χρόνο από τα δημόσια δάση ξυλεία ατομικών αναγκών, ως 200 κυβικά μέτρα, για όλα τα μη δασοκτήμονα χωριά μας.

2. Να γίνουν ένα-δυο συνεργεία, που να βγάζουν πλάκα, καπάκια και πέτρα και να τα αγοράζουμε σε τιμή κόστους. (Αυτό μπορούν να το κάνουν και οι Δήμοι).

3. Να επιτραπεί στους Δήμους των παραδοσιακών χωριών μας **να εκδίδουν αυτοί** τις άδειες επισκευής των σπιτιών. Μια αίτηση με φωτογραφίες του επισκευαζόμενου μέρους και βαριά υποχρέωση του ιδιοκτήτη να το φτιάξει, όπως ακριβώς ήταν. Ο έλεγχος τόσο από την τεχνική υπηρεσία του Δήμου και το Δημοτικό Συμβούλιο όσο και από την Αρχαιολογία.

4. Να καταργηθεί κάθε είδους φορολογία και τέλος για τα σπίτια μας. Δε φτάνει που δε μας βοηθούν, ας μη μας παίρνουν κι από πάνω.

Το τι σημαίνουν όλα αυτά μας το λένε τα λίγα τούτα απλά και πρόχειρα: Η πλάκα από τρεις χιλιάδες δραχμές το τετραγωνικό θα κοστίζει κάπου χίλιες. Η ξυλεία, ντόπια, από ογδόντα χιλιάδες το κυβικό γύρω στις είκοσι, το πολύ τριάντα χιλιάδες. Μια «μπάλλα» τοίχο θα έχει κοντά το μισό του σημερινού κόστους. Και η φορολογία, που από φέτος θα αρχίσει να μας επιβαρύνει με την ιδιοκατοίκηση (χώρια από άλλες αιτίες — κληρονομιές κλπ.), δε θα υπάρχει.

ε) Ένα λησμονημένο χρέος

Πριν δέκα χρόνια, στο φύλλο του Απρίλη του '88 (αριθ. 121) του περιοδικού μας, μισό χρόνο από το θάνατο του αείμνηστου Κώστα Λαζαρίδη, δημοσιεύτηκε μια επιστολή μου με την οποία πρότεινα:

α) Να οργανώσουμε ένα φιλολογικό μνημόσυνο της πολυσύνθετης προσωπικότητάς του και β) να στήσουμε την προτομή του στο χωριό του. Την ιδέα χαιρέτησε ο φίλος Φώκος Καϊμάλης στον «Ηπειρωτικό Αγώνα» και ο αλησμόνητος Κίμων είχε γράψει κάτω από την επιστολή μου τούτη τη σημείωση: «Για την πρόταση έχει ήδη παρθεί απόφαση από το Δ.Σ. της ΙΛΕΖ».

Ως προς το πρώτο μέρος ίσως να θεωρήθηκαν αρκετά όσα γράφτηκαν στο ειδικό αφιέρωμα του περιοδικού κι όσα ακούστηκαν στα εγκαίνια του Πνευματικού Κέντρου «ΚΩΣΤΑΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ» στο Κουκούλι. Ως προς το δεύτερο δεν έγινε τίποτε. Ο Κίμων έχοντας στους ώμους του το μεγάλο βάρος του αγάλματος της «Ζαγορίσιας Γυναίκας» δεν μπορούσε ταυτόχρονα να σηκώσει και δεύτερο, έστω και μικρότερο. Κανείς άλλος δε θυμούμαι να κινήθηκε προς την πλευρά αυτή.

Τώρα επανέρχομαι στην παλιά πρόταση, γιατί αισθάνομαι ένα χρέος εμάς των Ζαγορίσιων που μένει ανεκπλήρωτο. Μήπως σφάλλω θεωρώντας πως το έργο του Κώστα Λαζαρίδη είναι πολύ σπουδαίο για το Ζαγόρι και το χωριό του και άξιο μιας τέτοιας τιμής; **Ωστόσο εγώ εξακολουθώ να πιστεύω στο «σφάλμα» μου.**

Γι' αυτό επαναλαμβάνω, όπως είπα, την πρότασή μου με την ελπίδα πως κάποιο συλλογικό πρόσωπο ή φορέας, όπως συνηθίζεται να λέγεται, πιστέυει κι αυτό στο ίδιο «σφάλμα», ώστε να αναλάβει την υλοποίησή της. «Φόλι» το πενταπλάσιο της αρχικής μου εισφοράς καταβλητέο άμα τη εναρξει του σχετικού εράνου.

Νέα του τόπου μας

«ΠΑΡΚΟ ΖΑΓΟΡΙΟΥ»
Σύσταση Κοινοτικής Επιχείρησης στο Τσεπέλοβο

Στο ΦΕΚ 485/20-5-98 δημοσιεύτηκε απόφαση του Γεν.Γραμματέα Περιφέρειας Ηπείρου με την οποία συνιστάται στο Τσεπέλοβο κοινοτική επιχείρηση με την επωνυμία «Κοινοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Τσεπελόβου», με τη μορφή ΝΠΙΔ. Οι σκοποί τους οποίους επιδιώκει είναι α) ίδρυση και λειτουργία Πάρκου Ζαγορίου β) προώθηση του οικοτουρισμού και του αγροτουρισμού γ) στήριξη και προώθηση των χειροτεχνικών προϊόντων της περιοχής δ) διοργάνωση διαφόρων εκδηλώσεων ε) οικιστικές πολεοδομικές παρεμβάσεις και στην ίδρυση μικρών μονάδων παροχής υπηρεσιών. Το Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης είναι 5μελές κι αποτελείται από τρεις κοινοτικούς συμβούλους, ένα μέλος από τον πολιτιστικό σύλλογο κι ένα μέλος από την Εκκλησιαστική Επιτροπή. Η διάρκεια της επιχείρησης είναι 30ετής, δηλαδή μέχρι τον Μάϊο του 2028.

Από τους σκοπούς της επιχείρησης ο σημαντικότερος είναι η ίδρυση και λειτουργία «Πάρκου Ζαγορίου». Το πάρκο θα δημιουργηθεί στο Ρογκοβό, όπου βρίσκεται και η μονή του Ιωάννου του Προδρόμου. Ο συνολικός χώρος περιλαμβάνει κοινοτική έκταση του Τσεπελόβου και μοναστηριακή έκταση, που χρησιδανείστηκε στην επιχείρηση από την Μητρόπολη Ιωαννίνων για τριάντα χρόνια. Από το βορρά οριοθετείται με την επαρχιακή οδό, από τη δύση με την περιφέρεια Καπεσόβου, από το νότο με το Σελάτο και από την ανατολή με την Σπιάρα και το Παλιογέφυρο. Η μορφή που θα πάρει, με τα έργα που θα γίνουν, θα είναι ένας χώρος αναψυχής και περιπατητικού τουρισμού. Προβλέπεται φτηνό εισιτήριο, όσο απαιτείται για την κάλυψη των εξόδων λειτουργίας του, ώστε να εισέρχονται πολλοί άνθρωποι για να επισκεφτούν το μοναστήρι, για να περπατήσουν, για να ψαρέψουν, για να δουν άγρια ζώα κλπ., συμμορφούμενοι απόλυτα με τον κανονισμό λειτουργίας του πάρκου.

Το έργο εντάχτηκε για χρηματοδότηση στο πρόγραμμα LEADER II. Τα έργα που θα γίνουν μέσα στο πάρκο, σύμφωνα με τη μελέτη που εγκρίθηκε, είναι:

α) Φράγμα στο Σελάτο, μικρού ύψους και ταιριαστό στο περιβάλλον. Το φράγμα θα έχει πίσω του μικρή τεχνητή λίμνη και στον κατήφορο ιχθυόσκαλα για την κυκλοφορία των ψαριών. Η λίμνη θα εμπλουτιστεί με ψάρια που ενδείκνυνται, ώστε να επιτραπεί η ερασιτεχνική αλιεία. Προβλέπεται επίσης εμπλουτισμός και με βίδρες.

β) Στο πάρκο θα ζουν ελεύθερα ελάφια και λαγοί, αλλά προβλέπονται και εγκαταστάσεις για την προστασία τους, τόσο από τον ασυνείδητο άνθρωπο, όσο κι απ' τις δύσκολες καιρικές καταστάσεις.

γ) Τα κτίρια της μονής Ρογκοβού θα επισκευαστούν ώστε να λειτουργήσουν σαν κοιτώνες κοινωνικού τουρισμού, με προτεραιότητα στις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.

δ) Θα κατασκευαστεί ένα μονοπάτι στη θέση «Σπιάρα», δηλαδή απ' την άσφαλτο ως πέρα στην άκρη του γκρεμού, όπου μπορεί να γίνει κι ένα μικρό αναψυκτήριο.

ε) Τέλος θα κατασκευαστεί μονοπάτι με καλντερίμι από την μονή προς το αλώνι του Ρογκοβού κι από κει μια κατεύθυνση προς τον Παλιαγιώργη και το ποτάμι και η άλλη προς το Ασκηταριό.

Εκφράζω τη βεβαιότητα ότι το έργο θα εκτελεστεί σύντομα και θα αποτελέσει πιλότο για το Ζαγόρι. Είναι καιρός να γίνουμε Ευρωπαίοι και στην ουσία, όχι μόνο στα χαρτιά. Πιστεύω, δηλαδή, αυτοί έχουν πάρκα που οι λαγοί περνούν ανάμεσα στα ποδάρια μας. Εκείνο που με ανησυχεί είναι η κατάσταση του ναού του Ιωάννου του Προδρόμου, που κινδυνεύει. Πα την ιστορία του και την αξία του έγραψαν αρκετοί Ζαγορίσιοι. Εγώ εύχομαι να αποτελέσει το πάρκο την αφορμή, ώστε να βρεθούν οι τρόποι και τα χρήματα να σωθεί και να στερεωθεί και ο ναός της μονής Ρογκοβού. Δεν έγινε το Ρογκοβό πρωτεύουσα του Ζαγοριού στα 1817, ας γίνει σήμερα ησυχαστήριο και σημείο επιστροφής στη φύση.

Απόστολος Ντιναλέξης

Κέντρα πληροφόρησης στους εθνικούς δρυμούς ΒΙΚΟΥ-ΑΩΟΥ και ΒΑΛΙΑΣ-ΚΑΛΝΤΑ

Σε πρόσφατη συνεδρίαση της Νομαρχιακής Επιτροπής Ιωαννίνων εγκρίθηκαν οι μελέτες και διακηρύξεις δημοπράτησης των έργων για τα **Κέντρα Πληροφόρησης** ΒΙΚΟΥ-ΑΩΟΥ (Ασπράγγελοι Κεντρικού Ζαγορίου) και Μετσόβου (ΒΑΛΙΑ-ΚΑΛΝΤΑ). Οι προϋπολογισμοί δημοπράτησης των εν λόγω έργων είναι 110.000.000 δραχμές για το Πληροφοριακό Κέντρο Ζαγορίου και 70.000.000 δραχμές αντίστοιχα για το Κέντρο Μετσόβου.

Η κατασκευή αυτών των έργων προβλέπεται από την προγραμματική σύμβαση για τη διαχείριση της περιοχής της Βόρειας Πίνδου, η οποία είναι ενταγμένη στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον».

Η προγραμματική Σύμβαση προβλέπει την εκτέλεση έργων και την παροχή υπηρεσιών που έχουν ως στόχο την προστασία, διαχείριση και ανάδειξη της περιοχής της Βόρειας Πίνδου, καθώς και την ανάδειξη των οικολογικών, πολιτιστικών και αισθητικών χαρακτηριστικών της.

Σ. Θ.

«ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΣΗΜΕΡΑ-ΑΥΡΙΟ ΗΠΙΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ»

Πραγματοποιήθηκε με επιτυχία το Σάββατο στις 13 Ιουνίου στο Μονοδένδρι ημερίδα, με θέμα «Το Ζαγόρι σήμερα-αύριο, ήπιες μορφές ανάπτυξης πρωτογενούς τομέα και τουρισμού», στη διάρκεια της οποίας αναπτύχτηκαν από ειδικούς επιστήμονες-υπαλλήλους του Υπουργείου Γεωργίας και άλλων Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ιωαννίνων — ανάλογες εισηγήσεις πολύ χρήσιμες για τους 100 και πλέον συνέδρους, που έχουν σαν στόχο την καλύτεραη περαιτέρω ανάπτυξη της περιοχής.

Την ημερίδα διοργάνωσαν η Δ/νση Τουρισμού Ηπείρου (Ε.Ο.Τ.), η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων - Δ/νση Γεωργίας, ο Αναπτυξιακός Σύνδεσμος Κεντρικού και Δυτικού Ζαγορίου και η Νομαρχιακή Επιτροπή Τουριστικής Προβολής Νομού Ιωαννίνων με τη συνεργασία και της Κοινότητας Μονοδενδρίου, ψυχή της οποίας είναι ο κατά πάντα δραστήριος Πρόεδρός της κ. Βασ. Ζαρκάδας, που ανέλαβε και την ξενάγηση των συνέδρων στα αξιοθέατα της περιοχής.

Το μεσημέρι έγινε δεξίωση των προσκεκλημένων στο καινούριο εστιατόριο του χωριού, το οποίο πρόσφατα άρχισε να λειτουργεί από τις χρηματοδοτήσεις ακριβώς του προγράμματος «αγροτοτουρισμός», σκοπός και επιδίωξη εξ άλλου της ημερίδας, που πραγματοποιήθηκε. Δηλαδή με ποιον τρόπο μπορεί ν' αναπτυχθεί η περιοχή μας και να συγκρατηθεί το ανθρώπινο δυναμικό στα χωριά μας. Ο τουρισμός με μια ήπια και ελεγχόμενη μορφή είναι ίσως η καλύτερη σήμερα λύση για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος.

Σ. Θ.

ΝΕΟ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ ΣΤΟ ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ

Από τις 30 του μηνός Μαΐου άρχισε να λειτουργεί στο Μονοδένδρι το νέο εστιατόριο-καφετέρια ιδιοκτησίας Ναπολέοντα Λαδιά, κτισμένο σε παραδοσιακό στυλ με πολύ ωραία εμφάνιση. Διαθέτει μια τεράστια αίθουσα φωτεινή και ενάερη και είναι εξοπλισμένο με όλα εκείνα τα απαραίτητα μέσα, που χρειάζεται για τη λειτουργία του, ένα σύγχρονο εστιατόριο. Παρουσιάζει πλούσιο «μενού» και κυρίως ψητό κατσικάκι στα κάρβουνα ντόπιας προέλευσης και παρα-

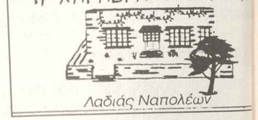

γωγής, δεδομένου ότι οι ιδιοκτήτες του καταστήματος διατηρούν κ πάδι από γίδια ελεύθερης βοσκής.

Έτσι λοιπόν το νέο αυτό εστιατόριο εγγυάται όπως δήποτε τ άνετη και σωστή εξυπηρέτηση τ πελατών του, σε συνδυασμό πά τότε και με την ανάλογη και κα πρέπει συμπεριφορά και την π ροχή καλών υπηρεσιών από μ ρους των ιδιοκτητών του.

Μαζί με τα υπάρχοντα άλ τέσσερα του είδους του καταστ ματα, πιστεύουμε πως το καινο γιο εστιατόριο θα συμβάλει α φασιστικά στο να καλύψει ολοένα αυξανόμενες ανάγκες φαγητό κα καλή εξυπηρέτηση πολυπληθών επισκεπτών, που κ ταφθάνουν καθημερινά στο Μο δένδρι.

Ευχόμαστε στους νέους χειρηματίες καλές δουλιές περαιτέρω πρόοδο.

Σ

Διάλεξη του Πνευματικ Κέντρου «Κ. ΛΑΖΑΡΙΔΗ

Στις 13 Μαΐου 1998, το Πν ματικό Κέντρο «Κ. Λαζαρίδη» που λειτουργεί υπό την αιγίδα τ Ριζαρείου Ιδρύματος, πραγμα ποίησε διάλεξη στην αίθουσα τ Εταιρείας Ηπειρωτικών Μελετ την Τετάρτη 3 Μαΐου 1998 με ο λητή τον κ. Πέρο Μπλέχλη, σ τηρητή έργων τέχνης της Εφορείας Νεωτέρων Μνημε

Ιωαννίνων, με θέμα «Εντοιχία Διακοσμητική Ζωγραφική στο Ζαγόρι, η σημασία της διάστασής της».

Την διάλεξη παρακολούθησαν πολλοί Ζαγορίσιοι και άνθρωποι της τέχνης της πόλεως των Ιωαννίνων.

ΔΙΕΘΝΗ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΣΤΟ ΖΑΓΟΡΙ

Καλοκαιρινό σχολείο (σεμινάριο) με την ονομασία **«ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΣ '98»** πρόκειται να λειτουργήσει από 12 έως 26 Ιουλίου '98 στα Ζαγοροχώρια με έδρα το Μονοδένδρι και μελέτες στο «Λαζαρίδειο Ίδρυμα» στο Κουκούλι πάνω στο τριπλό θέμα: Βιοδιαφοροποίηση - Χημική Οικολογία - Φυσικά προϊόντα.

"THEOFRASTOS 98"
Summer School
on
Biodiversity, Chemical Ecology, Natural Products

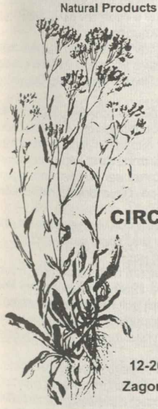

Στο σεμινάριο αυτό θα λάβουν μέρος νέοι επιστήμονες και ερευνητές από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και άλλες χώρες, όπως Κύπρο, Ισραήλ, Τουρκία, Ισλανδία, Λιχτενστάϊν, Νορβηγία, Ρωσία, Σλοβενία, Βοσνία, Σλοβακία, Τσεχία, ΦΙΡΟΜ Ουγγαρία κλπ. ακολουθώντας ένα επιστημονικό πρόγραμμα καθημερινά 6 ωρών, μετέχοντας παράλληλα και σε άλλες δραστηριότητες (ταξίδια

Θέλετε παραδοσιακό κρασί, από Σουδενιώτικα αμπέλια; Θα το βρείτε στο Καλπάκι στην Κάβα του Τάκη Αρβανίτη
Τηλέφωνο 0653/41.240

- εκδρομές στο χώρο του Ζαγοριού) για τη γνωριμία και τη σπουδή της πλούσιας χλωρίδας της περιοχής μας.

Ακριβώς γι' αυτό το λόγο επιλέγει η περιοχή του Ζαγορίου επειδή, όπως πληροφορούμαστε από το σχετικό πρόγραμμα, που κυκλοφόρησε για το σεμινάριο «Αποτελεί ένα από τα πιο θεαματικά και μοναδικά οικοσυστήματα και φιλοξενεί μια από τις πιο πλούσιες χλωρίδες του κόσμου. Η περιοχή δίνει καταφύγιο σε πάνω από 900 είδη φυτών. Στο παρελθόν το Ζαγόρι ήταν ονομαστό για την κατασκευή φαρμάκων με βάση τα βότανα. Είναι μια περιοχή με πολλές γεωμορφολογικές ιδιαιτερότητες στην οποία βρίσκεται το βαθύτερο φαράγγι της Ευρώπης (φαράγγι Βίκου 953 m) και η ψηλότερη λίμνη Δρακόλιμνη 2400 m υψόμετρο) στο βουνό Τύμφη.

Επιστημονικός υπεύθυνος του σεμιναρίου Δρ. Βασίλειος Ρούσης του Παν/μίου Αθηνών Τμήμα Φαρμακευτικής/Φαρμακογνωσία ς με τη γενική εποπτεία του επίσης καθηγητού του Πανεπιστημίου Αθηνών στον τομέα Φαρμακολογίας κ. Νικόλαο Χούλη, Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου της Ριζαρείου Εκκλ. Σχολής.

Σ. Θ.

ΔΙΔΑΚΤΟΡΑΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΜΕ ΑΡΙΣΤΑ ΣΥΜΠΑΤΡΙΩΤΙΣΣΑ ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ

Η συμπατριώτισσα διακεκριμένη παιδίατρος, επιμελ. της Πανεπιστημιακής Παιδιατρικής Κλινικής του Πανεπ. Νοσοκομείου Ιωαννίνων κυρία ΜΕΡΟΠΗ ΣΤΕΦ. ΤΖΟΥΦΗ, περάτωσε και δημοσιοποίησε πρόσφατα από τον Τομέα Υγείας του Παιδιού της Ιατρικής Σχολής του Πανεπ. Νοσοκομ. Ιωαννίνων την εμπερίστατη Διδακτορική Διατριβή της.

Μετά από εξαιρετικά επιτυχή και ενδελεχή, κατά νόμο, δοκιμασία για διδακτορία, ενώπιον της οικείας Πανεπιστημ/κής Επιστημονικής Επιτροπής (ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ), η κα Μερόπη Στεφ. Τζούφη, εγκρίθηκε πανηγυρικά στους διδάκτορες της Ιατρικής Σχολής και ανακηρύχθηκε (12.5.1998) ΔΙΔΑΚΤΟΡΑΣ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ - παμψηφεί με ΑΡΙΣΤΑ.

Σε συνέχεια ορκίσθηκε αρμόδια και αναγορεύθηκε Διδάκτορας της Ιατρικής (19-5-1998) στον τομέα αυτόν της υγείας του παιδιού της Ιατρικής Σχολής του Παν/μίου Ιωαννίνων τον οποίο τιμά και από αρκετά χρόνια υπηρετεί εύορκα και διακονεί, με ξεχωριστή αφοσίωση και πάθος, την ιατρική επιστήμη και ειδικά την Παιδιατρική και Παιδονευρολογία, στο χώρο της Βορειοδυτικής Ελλάδας.

Η διδακτορική διατριβή της κας Μερόπης Τζούφη, που της προσέδωσε επάξια και τον ακαδ. τίτλο του Διδάκτορα της Ιατρικής, είναι πόνημα επίμοχθης-πολυχρόνιας σπουδής, μελέτης, έρευνας και τεκμηρίωσης (σελ. 174) με πλούσιο ουσιαστικό επιστημονικό και ερευνητικό περιεχόμενο και εκτεταμένη βιβλιογραφία (546 Ερ. Επ.) κλπ. κλπ.

Θέμα και Τίτλος της είναι: «ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΣΤΟΥΣ ΒΙΟΧΗΜΙΚΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΟΥ ΜΕΤΑΒΟΛΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΟΣΤΩΝ ΣΤΗ ΝΕΑΝΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ ΡΘΡΙΤΙΔΑ». Τμήματά της έχουν παρουσιασθεί σε Πανελλήνια και Διεθνή Παιδιατρικά Συνέδρια και σε έγκριτες ελληνικές και Διεθνείς Επιστημ.-Ιατρικές Εκδόσεις κλπ.

Την εκλεκτή και αγαπητή συμπατριώτισσα επιστήμονα (παιδίατρο...) η Σ.Ε. συγχαίρει εγκάρδια για την επιστημονική της καταξίωση και ανέλιξη και της εύχεται ακώλυτη και την περαιτέρω ακαδημαϊκή και επιστημονική σταδιοδρομία...

Σ.Υ.Τ. Ιούνης 1998

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ

***Παύλου Αθ. Παλούκα**, Καθηγητή Θεολογίας, με τίτλο «Ποντιακές Παγωνιού» και υπότιτλο «Γη των πατέρων μας» σελ. 478, Τόμος Α' Αθήνα 1998.*

Είναι πολύ δύσκολο να εκφραστεί κανένας με λίγα λόγια εκείνο που νοιώθει, διαβάζοντας το με τον παραπάνω τίτλο βιβλίο του αγαπητού εκλεκτού συμπατριώτη κ. Παύλου Αθ. Παλούκα, Καθηγητή Θεολογίας, λογοτέχνη και συγγραφέα, που μου έστειλε προ ημερών. Διαβάζοντας αυτό το βιβλίο, πολύ εύκολα βρίσκει ο αναγνώστης τη μεγάλη αγάπη του σύγγραφέα που τρέφει για την ιδιαίτερη πατρίδα, τη γενέτειρα, το χωριό του Ποντικάτες, όπου εκεί είδε το πρώτο φως της ζωής. Με απεριγραπτο σεβασμό προς την παραδοσιακή μας κληρονομιά, απεικονίζει σ' όλο το έργο του μια αξιοθαύμαστη πρωτότυπη μελέτη, που συνδέει πολύ πετυχημένα την περασμένη εποχή με το σήμερα.

Το περιεχόμενο του βιβλίο του, χωρίζεται σε οκτώ κεφάλαια, στα οποία με δεξιοτεχνία και ζηλευτή λογοτεχνική χάρη και αρτιότητα, παραθέτει περιγραφικές εικόνες από τη ζωή και τη δράση των συγχωριανών του. Μέσα στη διήγηση αυτή τεκμηριώνεται η εθνική, θρησκευτική, πολιτιστική, οικονομική και κοινωνική ζωή των Ποντικάτων. Και ανάμεσα στις με πολύ πλούσιο περιεχόμενο σελίδες, καταχωρούνται πάρα πολλές φωτογραφίες γύρω απ' τη ζωή και την κίνηση των κατοίκων, συμπληρώνοντας στον αναγνώστη μια πληρέστερη γνωριμία με το χωριό.

Γράφοντας αυτό το βιβλίο ο συγγραφέας είναι γεγονός ότι αφιέρωσε αρκετό χρόνο και μόχθησε πολύ για τη συγκέντρωση και σταχυολόγηση του συγγραφικού υλικού, με το οποίο είναι εμπλουτισμένο, οιστρηλατημένος από μεγάλη αγάπη και υπερβολική φιλοπατρία για τη γενέτειρά του.

Δεν έχω να προσθέσω τίποτε άλλο, παρά να συγχαρώ θερμότατα τον αγαπητό και φίλτατο Παύλο Παλούκα, για την έκδοση του 12ου βιβλίου του, γιατί ομολογουμένως του αξίζει κάθε πατριωτικός έπαινος.

Θανάσης Σακελλαρίδης

ΕΝΑ ΕΡΩΤΗΜΑ
κατοίκων της Κοινότητας Βίτσας Ζαγορίου

Ρωτούμε τον Πρόεδρο της κοινότητάς μας κ. Βασδέκη Ιωάννη για ποιό λόγο υπέγραψε σε έγγραφό του προς τις αρμόδιες υπηρεσίες, η έδρα του Δήμου Κεντρικού Ζαγορίου να είναι στους Κήπους και όχι στην Κοινότητά μας; αν και στον Τύπο Αθηνών αναφέρθηκε ότι έδρα στο Δήμο μας θα είναι το χωριό μας: η Βίτσα.

Επίσης να μας απαντήσει αν έχει σχετική απόφαση του Κοινοτικού Συμβουλίου, ή κάποιας Γενικής Συνέλευσης, ή άλλου φορέα, ή αν είναι δική του πρωτοβουλία.

Αθανάσιος Βασδέκης

Στην ΑΡΙΣΤΗ ΠΩΛΕΙΤΑΙ
οικόπεδο 1200 τ.μ.
επί του δρόμου
Αρίστης-Παπίγκου
απέναντι στο ξενοδοχείο
«ΖΗΣΗΣ»
Τηλέφωνα για πληροφορίες
01/8640925 και 0651/27018

Νεκρολογία

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ

Γιώργο, έφυγες τόσο ξαφνικά από τα προσφιλή σου πρόσωπα κι άφησες πίσω σου αθεράπευτη θλίψη και βουβαμάρα. Σε κλαίνε η αγαπημένη σου σύζυγος, η κόρη σου κι ο γαμπρός σου. Οδύρονται τα εγγονάκια σου ο Αντρούσιας και η απαρηγόρητη Υβόννη σου. Με καυτερά δάκρυα σε ξεπροβοδίζω εγώ και τα παιδιά μου που ζήσαμε στο παρελθόν σαν αδέλφια και μοιραζόμασταν κάθε χαρά και λύπη.

Οι οικογένειές μας κάθε βράδυ, ύστερα από το μόχθο και την κούραση της μέρας αντάμωναν και αλληλοπαρηγοριόταν στα ξένα κάθε βράδυ. Αχ Γιώργο μου, δεν μπορώ να συνέλθω από την απώλειά σου. Είμαι απαρηγόρητος. Θα βρεις και την αγαπημένη και λατρευτή μου σύζυγο Μαρία, που τόσο με πλήγωσε ο χαμός της και μ' άφησε τραύματα ψυχικά. Θυμάσαι τον άριστο καφέ που μας έφτιαχναν οι επιδέξιες Μαρία και η Γεωργία. Πέστε τα τώρα σ' άλλο κόσμο και σε παρακαλώ να μεταφέρεις τον καθημερινό μου πόνο και τη μελαγχολία. Πες της πως η αγάπη μας και ο έρωτάς μας ζει στα βάθη της ψυχής μου, στο κέντρο της καρδιάς μου.

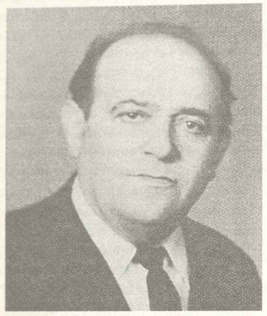

Πριν ένα χρόνο έφυγες από κοντά μας, μα ποτέ δεν σε ξεχάσαμε

Θυμάμαι, Γιώργο, τα λόγια σου «Δε φοβάμαι το θάνατο, γιατί δε θα πονώ πια, αλλά θα αναπαύομαι αιώνια». Η μεγάλη σου αγάπη ήταν το χωριό σου το Ηλιοχώρι. Εκεί εύρισκες την απέραντη ψυχική και πνευματική γαλήνη και ησυχία. Ήσουν πολυγραφικότατος. Άφησες αρκετά πνευματικά δημιουργήματά σου. Ασχολήθηκες με παιδαγωγικά θέματα, με τη γραμματική, με μεταφράσεις, με ποιήματα, γενικά ήσουν ακούραστος και πολλά έδωσες στην κοινωνία σαν εκπαιδευτικός. Σαν δάσκαλος πρόσφερες τεράστιο έργο. Θα σε θυμούνται χιλιάδες παιδιά, που με την τεράστια παιδαγωγική σου εργασία βγήκαν μηχανικοί, γιατροί πολλών ειδικοτήτων, ηλεκτρολόγοι κ.λ.π. και διαπρέπουν τώρα στην πατρίδα μας και χαίρουν εκτίμησης και σεβασμού στην κοινωνία, χάρη στη μεγάλη προσφορά σου. Αιώνια θα είναι η μνήμη σου, γιατί διέπρεψες και σαν πατριώτης στον εθνικοαπελευθερωτικό πόλεμο ενάντια στους φασίστες Γερμανούς και Ιταλούς.

Δεν βρίσκω λόγια, Γιώργο Καρατζά, για να περιγράψω την προσωπικότητά σου. Σαν άνθρωπος ήσουν αγαπητός, ειλικρινής, δίκαιος, φίλος και αποσπούσες τη βαθειά αγάπη όλων εκείνων που σε γνώρισαν. Γιώργο, η αγάπη μας και η αδελφική σύνδεσή μας με την οικογένειά σου θα συνεχισθεί, όσο ζούμε σ' αυτόν τον κόσμο. Πάντα θα μιλάμε για σένα και θα παρακαλούμε τον πανάγαθο Θεό να σου δώσει την αιώνια ψυχική και πνευματική ανάπαυση. Θεωρώ περιττό να συνεχίσω για την πνευματική σου προσφορά, γιατί το έργο σου μιλάει μόνο του. Τελειώνω γιατί η συγκίνησή μου, που έχασα έναν αξιαγάπητο αδελφικό φίλο, δεν μ' αφήνει να συνεχίσω περισσότερο.

Αιώνια η μνήμη σου Γιώργο Καρατζά.

Κ. Σάγκας

* * *

ΙΟΥΛΙΑ ΤΣΑΝΤΗ: Αξέχαστη μορφή

Αν μπορούσα να μιλήσω μ' εκείνη την αυθόρμητη γλώσσα της κ. Ιουλίας Τσάντη, που είχε τη δύναμη να ξεδιπλώνει με χάρη τις πτυχές ενός ευγενικούς χαρακτήρα, τότε αυτές οι γραμμές που τολμώ ν' αφιερώσω στη μνήμη της, δεν θάβγαιναν απ' το μυαλό, παρά κατευθείαν από την καρδιά.

Στο χαμό της ένοιωσα το τέλος μιας εποχής, όταν ο λαός δημιουργούσε, τότε που η γλώσσα είχε χρώμα, τα σπίτια ζεστασιά, η ψυχή ταπεινωσύνη και παρά τα όποια προβλήματά της, ολοένα περισσότερο την αναζητούμε. Στο πρόσωπό της γνώρισα όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά της Ζαγορίσιας μάνας, που κάνουν τη στέρησή της αβάστακτη. Με έμφυτη σοφία και αρχοντιά αντιμετώπιζε στωϊκά τις δυσκολίες μιας πολυτάραχης ζωής, εκπέμποντας γύρω της γλυκύτητα και γαλήνη. Θα τολμούσα να πω, πως διάβαζε τη σκέψη σου και προλάβαινε διακριτικά τις επιθυμίες σου.

Η μορφή της θα μείνει στη μνήμη μου, σαν υπόδειγμα δύναμης και καλοσύνης.

Θάθελα επίσης να σας ευχαριστήσω για τον αγώνα που κάνετε μέσα από το άρτιο έντυπό σας, γιαυτό τον ευλογημένο τόπο.

«Η ομορφιά θα σώσει τον κόσμο» έλεγε ο Μαγιακόφσκυ κι όσο ρομαντικό κι αν φαίνεται, δεν πρέπει να πάψουμε να παλεύουμε γι' αυτή και γι' αυτό τον τόπο, που μας έκανε να νοιώσουμε έντονα την ύπαρξή της.

Φιλικώτατα

Παναγιώτης Βαρβαράς

Άνθη Ευλαβείας

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΠΑΛΟΥΓΙΑΣ

Υποστράτηγος Πυροβολικού (από Ελάτη Ζαγορίου)

Λάτρης του χωριού, απλός στο έπακρο, καλοκάγαθος, άριστος αξ/κός, συνδρομ της εφημερίδας «Το Ζαγόρι μας» απ' τους πρώτους (μαζί από το πρώτο φύλλο), εδώσ οικογενειάρχης: αυτός ήσουν, ευγενικέ φίλε και συγχωριανέ, Στρατηγέ μου, που ε για πάντα απ' τη Θεσσαλονίκη όπου ζούσες από ετών με την ακριβή Σου Σοφία και τ Σου παιδιά Γιάννα-Αλέκο και Χαράλαμπο-Δέσποινα.

Έφυγες σαν πουλάκι από τα στοργικά χέρια της εκλεκτής Συναδέλφου μου Σοφ και αυτό,γιατί ήσουν ένα άγιο παιδί (της Μάνας Σου θείας Ελπινίκης, που υπήρξε «μ του Θεού»), που μας τιμούσες με την παρέα Σου και πάντα μας δίδασκες. Πάντα μ ρός, πανέξυπνος, με ξεχωριστό χιούμορ, αριστοκρατικά απλός, σωστός Ευπατρίδ

Γεννήθηκες το 1918: Δημοτικό στη Γενέθλια Γη, Ζωσιμαία Σχολή, Σχολή Ευελπ Πάλαιψες ορφανός, γιατί ο πατέρας Σου ο Γιάννης άφησε τα κόκκαλά του ως λοχαγ Μ. Ασία.

Ανήκες στην Τάξη 1940 της Σ.Σ. Ευελπίδων (Πυροβολικό) και μπήκες αμέσως στ νηγύρι» του Πολέμου, όπου δοξάστηκες στα πεδία των μαχών. Δεν αναφέρω τις τιμ διακρίσεις, γιατί θα προσκρούσω στην σεμνότητα που πάντα Σε διέκρινε!

Υπηρέτησες, αν θυμάμαι καλά, υπό τας Διαταγάς του ηρωικού Συντ/χη Πυρ/κού Π Μαυρογιάννη Αρχηγού Πυρ/κού VIII Μεραρχίας, που ήταν το δεξί χέρι του θρυλικού Σ τηγού της Νίκης Χαράλαμπου Κατσιμήτρου.

Διετέλεσες αργότερα Διοικητής Μοίρας Πυρ/κού εδώ στα Γιάννινα (Αμπελόκ τότε) και Επιτελής αξ/κός, Διευθυντής Πρώτου Επιτελικού Γραφείου VIII Μερ/χίας (Σ 58 ως Ταγμ/χης, θυμάμαι καλά, γιατί σε είχα έμμεσο Προϊστάμενο και είχα δεχθεί πο Επιθεωρήσεις ως υπεύθυνος Υποστιστηρίου-Στρατολογίας της Μονάδας μου. Συνόδ πάντα τον Μέραρχο Υποστράτηγο Γαργαρόπουλο, που Σε τιμούσε κι εμείς τον τρόμ γιατί ήταν πολύ αυστηρός, αλλά και πολύ δίκαιος!

Όταν με συναντούσες κατ' ιδίαν με «σκυλόβριζες», γιατί τηρούσα τους τύπου «τα σέβη μου» πήγαιναν ....σύννεφο! Κλαρίνο μπροστά Σου κι Εσύ, μεγαλόψυχε, γ σες και με χτυπούσες στην πλάτη....

Μετά υπηρέτησες στο Άργος Ορεστικό ως Διοικητής και τελευταία θυμάμαι στ ντρο Εκπαιδεύσεως Πυρ/κού (στη Θήβα) ως Συνταγματάρχης Διοικητής. Αγαπημέν Νίκο, αφήνεις φεύγοντας ίχνη φωτεινά. Όλοι θα Σε θυμούνται με πολλή αγάπη, ήσουν διαμάντι, χρυσός άνθρωπος, άγιος....

Τα δέοντα στην οικογένειά Σου και στην αδελφή Ταροίτσα, την κόρη της Νίκη γιο της Κώστα Κωστούλα, Αντ/ρχη Δ/Β VIII Μεραρχίας.

ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (Ελάτη Ζαγ

* * *

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΝΟΥΛΗΣ

Από τον επικήδειο λόγο του προέδρου Κήπων κ. Δημητρίου Θρ. Δέρβα, καθηγ

Ο Χρυσόστομος Νούλης γεννήθηκε στο διπλανό μας χωριό το Κουκούλι πριν απ χρόνια. Η εποχή του ήταν δύσκολη, οι πόλεμοι διαδέχονταν ο ένας τον άλλο. Χρεώ θάρρος και τόλμη για να ξεπεράσει κανείς τα καυτά προβλήματά της.

Οι γονείς του άνθρωποι φτωχοί πάλεψαν με όλη τους την δύναμη να τον ανδρώσ προσφέροντάς του, όλα εκείνα τα στοιχεία που χρειάζεται ο νέος, για να ζήσει απ νέχεια στην κοινωνία ελεύθερος και με πίστη στα ιδανικά Πατρίδα-Θρησκεία-Οικογ Δεν τον τρομάζει η φτώχεια ούτε η μιζέρια της εποχής.

Τελειώνει το Δημοτικό Σχολείο πηγαίνει στο Σχολαρχείο, το τελειώνει. Σ' όλη τα τή την εφηβική νεανική ηλικία είναι ο νέος παράδειγμα προς μίμηση από τους δασκ του. Είναι η εποχή που ηδη ενηλικιώνεται,κι όλα δείχνουν όμορφα, πρέπει να υπηρ τη στρατιωτική του θητεία γιατί ξαφνικά μαύρα σύννεφα ξεσπούν στα Βόρειο-Δυτικ σύνορα. Οι Ιταλοί κηρύττουν τον πόλεμο οι Γερμανοί έρχονται και στέκονται στο πλ τους, ο Χρυσόστομος παλληκάρι, δεν τον σκιάζει η φοβέρα, ζώνεται τ' άρματα και βαίνει πρώτος στον Αγώνα της Αντίστασης.

Θα μπορούσε εδώ να μολογήσει κανείς και να πει πάρα πολλά, εμείς κρατάμε τούτα το θάρρος και την τόλμη του, την λεβεντοσύνη του που χάρη, αυτών επέζησ

Είμαστε υπερήφανοι Χρυσόστομε που είσαι χωριανός μας.

Όταν όλα τέλειωσαν και άρχισε η αναγέννηση εκείνος και πάλι μπροστάρης. Η γενειακή του αγωγή τον θέλει δημιουργό. Στην 10ετία του 1950 εγκαθίσταται στην για. Παντρεύεται την εκλεκτή της καρδιάς του, την αγαπητή μας Ρίνα, κόρη του μπ Γιάννη απ' το Σκαμνέλι, του φούρναρη, εκλεκτού οικογενειάρχη και τέλειου επαγγ Απέκτησαν και παιδιά Κάτια και Γιάννη και ζουν αρμονικά όλα αυτά τα χρόνια την ρίσια οικογενειακή παραδοσιακή ζωή.

Ρίχνεται με τα μούτρα στη δουλειά. Πρέπει κι εδώ να σημειώσουμε την αξιοζή και παραδειγματική 20ετή προσπάθεια που έχει καταβάλει για τα ζητήματα της αγρ ανάπτυξης του τόπου. Επιδόθηκε με παραδειγματική αγροτική συνείδηση, και πατρ ζήλο, μας πληροφορεί ο αείμνηστος Κώστας Λαζαρίδης, στον τομέα αυτό και δικα γημένα τιμήθηκε τότε, με το ειδικό μετάλλιο «Βασιλέως Γεωργίου Β'» που απονεμ σε 65 γεωργούς και κτηνοτρόφους όλης της χώρας μας, που όμως ο συγχωρεμ αείμνηστος Χρυσόστομος Νούλης, ουδέποτε έλαβε.

Κοινωνικός, χαρισματούχος γλεντζές, πρώτος στο χορό και στα πανηγύρια, πρ στα παραδοσιακά τραπέζια με την βροντερή του φωνή θα τραγουδούσε τα τραγούδ τάβλας δίνοντας ζωντάνια, χαρά, κέφι, εντυποσιασμό.

Ο Χρυσόστομος Νούλης επίσης εξίσου διακρινόταν για τα βαθύτατα χριστιανικ αισθήματα την ευσέβεια και ευλάβειά του.

Ο Αείμνηστος Χρυσόστομος Νούλης επί πολλά χρόνια, προσέφερε πολύτιμες υπ σίες ως Πρόεδρος Κοινότητας και ως μέλος τόσο στην γενέτειρά του το Κουκούλι και εις την κοινότητά μας, διακρινόμενος γενικά για την προσήλωσή του στις κανο και ηθικές αξίες.

Χρυσόστομε έφυγες πλήρης ημερών, ήρεμα και περιτριγυρισμένος από την σ των δικών σου ανθρώπων (της συζύγου σου, των παιδιών σου, των εγγόνων σου, τω γενών σου), και των συγχωριανών σου, αναπαύσου εν Κυρίω. Εγώ προσωπικά ως π δρος της Κοινότητας και σύσσωμο το Κοινοτικό συμβούλιο εκφράζει τα συλλυπητ στην σύζυγό σου στα παιδιά σου στα εγγόνια σου, στους συγγενείς σου.

Αντί στεφάνου καταθέτει το ποσό των 30.000 δρχ. στον Ιερό Ναό Αγ. Νικολά σου παραχωρεί δωρεά την μόνιμη κατοικία στον ιερό μας τόπο, όπου αναπαύονται τ ματα των συγχωριανών μας. Η κηδεία σου γίνεται με έξοδα της κοινότητας μας. Το γιώτικο χώμα που θα σε σκεπάσει να είναι ελαφρύ.

Αιωνία σου η Μνήμη

ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ
Θάνατοι

— Την Πρωτομαγιά, τη μέρα της γιορτής των λουλουδιών, συνοδέψαμε στην τελευταία του κατοικία το συγχωριανό μας Παύλο Ν. Στεργίου στα 75 του χρόνια. Συγγενείς, φίλοι, χωριανοί και γνωστοί από τα γειτονικά χωριά τον αποχαιρέτησαν μ' ένα λουλούδι του Μάη.

Σερβιτόρος για πολλά χρόνια στο «χελμό» της Αθήνας και «το Διγενή» στα Γιάννενα είχε πολλές γνωριμίες και είχε εξυπηρετήσει πολλούς συμπατριώτες και φίλους. Άνθρωπος με μεράκι, κοινωνικός, καλός χωριανός ο Παύλος θα μας λείψει.

Στους συγγενείς του θερμά συλλυπητήρια.

Ο.Κ.

ΒΙΤΣΑ
Γάμοι

— Στις 23 Μαΐου, στον Ιερό Ναό Αγίου Διονυσίου Αρεοπαγίτη, Κολωνάκι, έγιναν οι γάμοι του αγαπητού μας Γεωργίου Γαρανιζιώτη μετά της Μαρίας Τυράκη.

Στους νεόνυμφους εκφράζουμε τα εγκάρδια συγχαρητήρια μας και τους ευχόμαστε χαρούμενη κι ευτυχισμένη ζωή.

Οι οικογένειες : Φ.Βαταβάλη Λ.Μπιτζαβά

Γεννήσεις

— Στα αγαπημένα μου ανήψια Γιώργο και Πάολα Βαταβάλη που στο Κάϊρο έγιναν γονείς χαριτωμένου κοριτσιού, εύχομαι ολόψυχα να τους ζήσει και να μεγαλώσει με υγεία και χαρά και ν' ακολουθήσουν κι άλλα παιδιά.

Η θεία τους
Μαίρη Βαζάκα - Γεωργιάδου

Ευχαριστήριο

— Το Δημοτικό Σχολείο Μονοδενδρίου σε συνεργασία με το Ριζάρειο Οικοτροφείο πραγματοποίησε κατά το τελευταίο 10ήμερο του Μαΐου, επταήμερη εκπαιδευτική εκδρομή στην Αθήνα ύστερα από πρόσκληση του **Πνευματικού Κέντρου του Δήμου Βύρωνα**, το οποίο και ανέλαβε εξ ολοκλήρου τη φιλοξενία των μικρών μαθητών και των συνοδών τους.

Στην εκδρομή συμμετείχαν οι μαθητές των τριών μεγάλων τάξεων του Σχολείου, συνοδευόμενοι από το δάσκαλό τους Χρήστο Τζιάσιο, τη Δ/ντρια του Οικοτροφείου Βασιλική Ρίζου και την παιδονόμο Δήμητρα Μπαλατσού.

Οι μαθητές του Σχολείου μας πήραν μέρος στο 13ο παιδικό φεστιβάλ του Δήμου Βύρωνα και είχαν την ευκαιρία να επισκεφθούν πολλά αρχαιολογικά μνημεία, διάφορα μουσεία και να παρακολουθήσουν τις πολιτιστικές εκδηλώσεις του Δήμου Βύρωνα, παιδικό θέατρο, εκθέσεις κλπ.

Αισθανόμαστε την υποχρέωση να ευχαριστήσουμε το Δήμαρχο του Βύρωνα κ. Νίκο Ρογκάκο για την τόσο ζεστή και άψογη φιλοξενία, που μας παρέσχε το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου καθώς και όλους, όσους εργάστηκαν για τη διοργάνωση του 13ου Παιδικού φεστιβάλ και τον πολιτισμό.

Ο δάσκαλος του Σχολείου
ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΖΙΑΣΙΟΣ

Κοινωνικά

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ
Γεννήσεις

— Ο Κων/νος και η Σουζάν Σουρανάκη έγιναν γονείς υγιέστατου κοριτσιού. Ευχόμαστε να τους ζήσει και να 'ναι τυχερό. Στον παππού και τη γιαγιά, Εμμανουήλ και Εριέττα Σουρανάκη, ευχόμαστε να τους ζήσει και να χαρούν κι άλλα εγγόνια.

«Το Ζαγόρι μας»

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ
Συγχαρητήρια

— Εκφράζουμε τα θερμά μας συγχαρητήρια στην Κων/να Δημ. Κοτρότση για την επιτυχία της στις εξετάσεις Δικαστικών Επιμελητών και της ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία.

Απόστολος Ντιναλέξης
Αλκιβιάδης Ντιναλέξης
Κων/νος Καρατζος

ΚΑΛΟΥΤΑ
Γάμοι

— Στον Ιερό Ναό Αρχιμανδρειού Ιωαννίνων στις 25 Απριλίου 1998 τελέστηκαν οι γάμοι του συγχωριανού μας Πάτροκλου Ξ. Σακελλαρίου Πολιτικού Μηχανικού Ε.Μ.Π. και της Τσεπελοβίτισας Έλλης Αυγερινού Καθηγήτριας Αγγλικών.

Στους νεονύμφους εκφράζουμε τις πιο θερμές ευχές μας, για μια συζυγική ζωή γεμάτη ευτυχία και χαρά.

Οικογ. Θαν. Σακελλαρίδη

Γεννήσεις

— Το ζευγάρι Σωτήρη και Θεούλας Σιούλα απέκτησε στις 4 Ιουνίου 1998 ένα χαριτωμένο κοριτσάκι, το δεύτερο βλαστό της οικογένειάς τους. Στους ευτυχείς γονείς ευχόμαστε να τους ζήσει το νεογέννητο και νυφούλα να το καμαρώσουν.

Οικογ. Θαν. Σακελλαρίδη

ΚΑΤΩ ΣΟΥΔΕΝΑ
Ευχές

— Στην ανεψιά και εξαδέλφη μας Πελαγία Δ. Σουσιοπούλου που επάξια διορίστηκε στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας σαν Εμπορικός ακόλουθος θερμά συγχαρητήρια καλή σταδιοδρομία και σε ανώτερα.

Οικογένεια
Κλειώς Στ. Βασδέκη

Θάνατοι

— Στις 15 Ιουνίου πέθανε και κηδεύτηκε στα Γιάννενα η Ανδρονίκη Πανταζή Μάνθου σε ηλικία 82 ετών.

Στους οικείους και συγγενείς της θερμά συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»
Β.Π.

— Στις 13 Ιουνίου πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα ο Νικόλαος Φωτίου, πλήρης ημερών.

Στα παιδιά του, τα εγγόνια του και σ' όλους τους συγγενείς του, θερμά συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

ΚΗΠΟΙ
Θάνατοι

— Στις 17 Ιουνίου πέθανε και κηδεύτηκε στους Κήπους ο γνωστός σε όλους στο Ζαγόρι και καλοσυνάτος Χρυσόστομος Νούλης σε ηλικία 85 ετών.

Στην οικογένειά του και σ' όλους τους συγγενείς θερμά συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

ΚΟΥΚΟΥΛΙ
Συγχαρητήρια

— Στην αγαπημένη μας ανιψιά και εξαδέλφη Αλεξάνδρα Βαρζώκα που πέτυχε στο διαγωνισμό για διορισμό στην Οικονομική Εφορεία Ιωαννίνων ευχόμαστε:

ΚΑΛΗ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑ
Οικογένειες
Αχιλλέα Λένη
Κίμωνα Λένη

Συγχαρητήρια

— Με χαρά πληροφορηθήκαμε την επιτυχία της Αλεξάνδρας Βαρζώκα κόρης του μέλους της Συντακτικής Επιτροπής του περιοδικού μας Βύρωνα Βαρζώκα στο διαγωνισμό του ΑΣ.ΕΠ. για την κατάληψη θέσεως στη Δ.Ο.Υ. Ιωαννίνων.

Θερμά συγχαρητήρια.

Η Συντακτική Επιτροπή

ΛΑΪΣΤΑ
Θάνατοι

— Απέβιωσε στον Ιούνιο στη Λαΐστα ο αγαπητός σε όλους Μιχάλης Πλάνης. Θερμά συλλυπητήρια στην οικογένειά του.

Σ.Ε.

Ευχές

— Η καθηγήτρια Ευαγγελία Καραγιαννοπούλου έλαβε το διδακτορικό της δίπλωμα στην Ψυχολογία από το Παν/μιο του Λονδίνου. Θερμά συγχαρητήρια.

Σ.Ε.

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ
Ευχαριστήριον

— Η Εκκλησιαστική Επιτροπή του Ιερού Ναού Αγίου Αθανασίου Μονοδενδρίου, εκφράζουμε τις θερμές μας ευχαριστίες προς την συγχωριανή μας Ξανθίππη Μπεμπέλη, για τη γενναιόδωρη χρηματική προσφορά της υπέρ του Ιερού Ναού Αγίου Αθανασίου και των άλλων εκκλησιών της ενορίας μας.

Βάπτιση

— Στις 31 Μαΐου στο γραφικό εκκλησάκι της Αγίας Παρασκευής στο Μονοδένδρι, έγινε η βάπτιση του δευτερότοκου αγοριού του ζεύγους Αλεξάνδρου και Ευφροσύνης Λαδιά και το όνομα αυτού **Άγγελος**.

Ευχόμαστε στους γονείς του και στο χαριτωμένο νουνό το μικρό Λέανδρο Καββαδά να τους ζήσει και να γίνει καλός Χριστιανός.

Σ.Θ.

Θάνατοι

— Πέθανε στις 26 Μαΐου σε ηλικία 89 ετών ο συμπατριώτης μας Κωνσταντίνος Ρούκας και κηδεύτηκε την επομένη στον Άγιο Στέφανο Αττικής, όπου και εντοφιάστηκε. Ο εκλιπών κατάγονταν από τη Βήσσανη Πωγωνίου και ήταν γαμπρός στο Μονοδένδρι. Όταν προ 12ετίας έχασε τη σύζυγό του την αξέχαστη Αγαθούλα, το γένος Ζωμαρίδη, εγκαταστάθηκε στην Αθήνα μαζί με την κόρη του και την οικογένειά της.

Ήταν συνταξιούχος της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδας, στην οποία εργάστηκε σε όλα τα πόστα με ιδιαίτερο ζήλο και ευσυνειδησία για περισσότερο από 40 χρόνια. Όλη του η ζωή υπήρξε μια συνεχής δράση για δημιουργία και πρόοδο. Κοινωνικός, άριστος οικογενειάρχης και φλογερός πατριώτης. Ως έφεδρος αξιωματικός υπηρέτησε με αφοσίωση την πατρίδα, διακριθείς στα πεδία των μαχών, όπου και τραυματίστηκε κατά τον πόλεμο του '40. Τιμήθηκε με το αριστείο ανδρείας και αρετής και έλαβε ενεργό μέρος στην Εθνική Αντίσταση.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα της Αττικής που τον σκέπασε και αιωνία η μνήμη του για τους δικούς του και όλους εμάς.

Σ. Θ.

ΣΚΑΜΝΕΛΙ
Συγχαρητήρια

— Η πολυαγαπημένη μου αδελφή και ανηψιά μας Μερόπη Στεφ. Τζούφη, λαμπρή παιδιάτρος-παιδονευρολόγος της Πανεπιστημιακής Παιδιατρικής Κλινικής του Πανεπ. Νοσοκομείου Ιωαννίνων, που επάξια ανακηρύχθηκε και αναγορεύθηκε και Διδάκτορας της Ιατρικής —πανηγυρικά και παμψηφεί με άριστα— (όπως σε όλα τα «σκαλοπάτια» της μαθησιακής και επιστημονικής της ανέλιξης), μας γεμίσε ικανοποίηση και εύλογη χαρά. Βαθειά τη συγχαίρω και της εύχομαι τα βέλτιστα και ακόμητη την παραπέρα επιστημονική της καταξίωση και δικαίωση.

Με όλη μου την αγάπη
Η αδελφή
Νώρα Στεφ. Τζούφη
Οι θείοι
Τάκης και Κίτσα Τζούφη

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΙΩΑΝΝΙΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ
ΜΕΛΕΤΩΝ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ 4
454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ - ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΑΓ. ΜΗΝΑΣ

— Η κ. Αυρηλία Ζαΐμη και η κ. Νίτσα Δαγκλή εις μνήμην της αδελφής τους Ευρυδίκης προσέφεραν το ποσό των 50.000 δραχμών για την αποπεράτωση των εργασιών της εκκλησίας του Αγ. Μηνά.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί θερμά.

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

— Με τη συμπλήρωση ενός χρόνου από το θάνατο της μητέρας του Ελευθερίας Παπαναστασίου, ο γιος της Γαβριήλ, προσέφερε στον Ιερό Ναό της Παναγίας των Ασπραγγέλων μία πλήρη στολή ιερέως (άμφια) για τις διάφορες ιεροτελεστίες της Εκκλησίας.

Το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο εκφράζει τις θερμές του ευχαριστίες και εύχεται να είναι ελαφρό το Δοβριανίτικο χώμα, που σκεπάζει την αείμνηστη Ελευθερία.

ΚΑΤΩ ΣΟΥΔΕΝΑ

— Η κόρη του Μαρία Ζαχαρή και η οικογένεια Φωτείνη στη μνήμη του Νικολάου Φωτίου, κατέθεσαν υπέρ του Ιερού Ναού Αγ. Αθανασίου Κ. Σουδενών το ποσόν των 50.000 δρχ.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή εκφράζει τα θερμά συλλυπητήρια και ευχαριστεί θερμά.

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ

— Εις μνήμην Κωνσταντίνου Ρούκα η κ. Λουκία Καλλίδη και οι κόρες της Αθηνά και Μαίρη προσέφεραν αντί στεφάνου 20.000 δρχ. εις Άγιον Αθανάσιον Μονοδενδρίου.

Επίσης 10.000 δρχ. εις Σύλλογον Μονοδενδριτών Αθηνών και στην εφημερίδα «Ηπειρωτικόν Μέλλον» 10.000 δραχμές.

ΠΑΠΙΓΚΟ

Ευχαριστήριο για προσφορά

Ο Εξωραϊστικός Σύλλογος Παπίγκου το «ΠΑΠΙΓΚΟ», ευχαριστεί τους συγχωριανούς μας κ.κ. Στουκίδη Χριστόδουλο και Πανταζή Κων/νο, γιατί διέθεσαν ο μεν κ. Στουκίδης το ποσό των 50.000 δρχ. με τη συμπλήρωση δύο χρόνων από το θάνατο της συζύγου του Ευανθίας, ο δε κ. Πανταζής το ποσό των 20.000 δρχ. στη μνήμη της μητέρας του Ευαγγελίας.

Τα ως άνω ποσά διατέθηκαν για την περίφραξη και συντήρηση των δένδρων στη θέση Σνίβερα μεταξύ Μεγάλου και Μικρού Παπίγκου. Το παπιγκιώτικο χώμα που τις σκεπάζει ας είναι ελαφρύ.

Ο Πρόεδρος
Κοσοβίτσας Άλκης

ΣΚΑΜΝΕΛΙ

— Η κυρία Τζουριάδου Μαίρη εις μνήμη της σεβαστής της θείας Ταρσίτσας Φραγκούλη κατέθεσε αντί στεφάνου 20.000 δρχ. στον Ιερό Ναό Αγίων Αποστόλων Σκαμνελίου.

— Η οικογένεια Κωνσταντίνου Φραγκούλη εις μνήμην της αξέχαστης μητέρας Ταρσίτσας Φραγκούλη καταθέτει για τις ανάγκες του Ιερού Ναού Αγίων Αποστόλων 40.000 δρχ.

— Ο Ροταριανός Όμιλος Ιωαννίνων καταθέτει το ποσό των 20.000 δρχ. εις μνήμην της αξέχαστης Σκαμνελίτισας Ταρσίτσας Φραγκούλη.

— Η Εκκλησιαστική Επιτροπή του Ιερού Ναού Αγίων Αποστόλων Σκαμνελίου τους ευχαριστεί θερμά και εύχεται ο Θεός να αναπαύσει τις ψυχές της οικογενείας της αλησμόνητης χωριανής μας και Ζαγορίσιας μάνας Ταρσίτσας Φραγκούλη.

Ο Ταμίας
Σουκοβέλος Απόστολος

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

12.000

Μπούλτης Αντώνιος (5)

10.000

Τζιόβας Ελευθέριος (3)

9.000

Δημητρίου-Καρατζά Ηρώ (3)
Θεμελής Σπυρίδων (3)
Παρλόπουλος Γεώργιος (3)

8.500

Λαδιάς Δημήτριος (3)
Μπαϊρακτάρης Αλέξανδρος (3)

6.000

Περιστέρης Ιωάννης (2)
Στάθης Γεώργιος (2)

5.000

Παλαιολόγος Γεώργιος (2)

3.000

Αργυρίκου-Ματθοπούλου Ασπασία
Βασδέκη-Χόϊνα Βασιλική
Βαταβάλη Ηλέκτρα
Βαταβάλης Φίλιππας
Γεωργιάδου Μαίρη
Δούμπης Χρήστος
Θεμελή Γαλάτεια
Καπρίτσιου Αντιγόνη
Κουκομέλης Κων/νος
Λαδιάς Κων/νος
Τέκκος Ματθαίος
Λιάρου Πελαγία
Μπίκα - Κούλα + Ντιναλέξης Ευριπίδης
Οικονομίδης Ιωάννης
Παπακωστίδης Γεώργιος
Πέτσιος Αντώνιος
Πρωτόπαπα Αναστασία
Σιούτης Αθανάσιος
Σκορδάκη Ελένη
Τσολίγκα Παναγιώτα
Χριστοδούλου Ελένη

ΣΗΜ.: Οι μέσα σε παρένθεση αριθμοί, δηλώνουν τα έτη πληρωμής

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΙΣΦΟΡΑ

13.000

Βασιλείου Κώστας (Αυστραλία)

10.000

Γιαννοπούλου Αλίκη (2)
Καλύβας Επαμεινώνδας (2)
Τζούρδα Φρειδερίκη
Τσιμόπουλος Κων/νος

6.000

Βεντούρης Μιχαήλ

5.000

Αλεξίδου Αλεξάνδρα
Γεροκώστας Ευάγγελος
Διαμαντή-Καλαντζή Μαρίνα
Ζιάκκας Κων/νος
Ζώη-Νάτση Εύη
Ζώη Μαρία
Καπρίτσιος Ιωάννης
Καραγιάννης Ευάγγελος
Καρατζάς Γεώργιος
Καρμπαδάκη Ελισσάβετ
Οικονόμου Ιοκάστη
& Οικονόμου Μάνθος
Παπάζογλου Εμμανουήλ
Σιούτης Αριστοτέλης
Τζάκου Πέπη
Τσαπάρη-Καραπαναγιωτίδη Ευδοξία

ΣΗΜ.: Οι μέσα σε παρένθεση αριθμοί, δηλώνουν τα έτη πληρωμής

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

Πωλείται κτήμα 4 στρεμμάτων στους Ασπραγγέλους Ζαγορίου, στη θέση «Παλιόμυλος».

Πληροφορίες στο τηλέφωνο: 01-3452449 κ. Αντωνιάδου.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ

Εις μνήμην Κων/τίνου Ρούκα η κ. Λουκία Καλλίδη και οι κόρες της Αθηνά και Μαίρη προσέφεραν αντί στεφάνου 10.000 δραχμές:

1) Ο κ. Βαρβαράς Παναγιώτης 5.000 εις μνήμη Ιουλίας Τσάντη.

2) Ο κ. Σουκοβέλος Απόστολος 5.000.

3) Σουρανάκη-Λιόγκα Εριέτα 10.000 δρχ.

5) Παλαιολόγος Γεώργιος στη μνήμη της γιαγιάς του Αγγελική Ζαΐμη και του παπού του Μιχ. Ζαΐμη 5.000 δρχ.

«ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ»

Ιδρυτής:
ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ

★

Ιδιοκτήτης - Εκδότης:
ΙΣΤΟΡΙΚΗ
ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ
ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΞΟΣ
ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

★

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

1. ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΒΥΡΩΝ
2. ΓΕΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
3. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑΣ
4. ΚΥΡΙΑΖΗ ΚΑΛΛΥ
5. ΜΕΡΤΖΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
6. ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
7. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ ΘΑΝΑΣΗΣ
8. ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
9. ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
10. ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

★

Υπεύθυνος για το Νόμο:

ΑΠΟΣΤ. Κ. ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ
Πρόεδρος Ι.Λ.Ε.Ζ.
Ν. Ζέρβα 2 - Ιωάννινα, Τηλ. 30170

★

Υπεύθυνος Ύλης:

ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΖΙΟΒΑΣ
Αργυρινών 16 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ
Τηλ. 27.105

★

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ:

Συνδρομές, εισφορές, εμβάσματα:
Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»
Σίνα 4 Ιωάννινα 454 44
και Μυροπωλείο
ΚΑΛΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ
Λόρδου Βύρωνος 21
Ιωάννινα 45444.
Κατώτερη ετήσια συνδρομή δρχ. 3.000

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

ΙΩΑΝΝΑ ΦΑΝΙΚΑ - ΠΑΝΤΑΖΗ

★

Τυπογραφεία:

Γ. ΔΟΥΒΑΛΗ
- Ε. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Ο.Ε.
28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμπέρη)
Τηλ. 20.544 - 27.845
Ιωάννινα 454 44